



„Zabawa w piasek” – socjalizacja; Park Strzelecki w Tarnowie, piaskownica.  
autor: Joanna Hankus

Nagrody Kultury Miasta Tarnowa

str. 2

Nowe wyniki głosowania na budżet obywatelski

str. 3

Będzie przejście pod torami

str. 4

Lepiej na rynku pracy

str. 6

Podczas uroczystej gali otwierającej tegoroczne „Zdearzenia” po raz 13 wręczone zostaną Nagrody Miasta Tarnowa w dziedzinie kultury. W tym roku otrzymują je **Gabriela Baran, Jan Gomoła, Iwona Kapa** i **Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej**. Nagrody przyznawane są przez Radę Miejską i prezydenta Tarnowa.

## Gabriela Baran

### Nagroda „Nadzieja Roku”



Gabriela Baran jest skrzypaczką, absolwentką Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej II stopnia w Tarnowie w klasie Jana Kołodziejczyka oraz Akademii Muzycznej I stopnia im. Karola Szymanowskiego w Katowicach. Obecnie studiuje na I roku studiów II stopnia w klasie skrzypiec prof. Janusza Skramlika.

Swój warsztat doskonaliła także na kursach muzycznych u znakomitych skrzypków takich jak: Kuba Jakowicz, Piotr Pławner czy Maria Orzechowska.

Współpracowała z Filharmonią Gorzowską, Przemyską Orkiestrą Kameralną i Gliwickim Teatrem Muzycznym. Gra w Kwartecie Smyczkowym Crystal String Quartet.

Z Tarnowską Orkiestrą Kameralną związana jest od 2009 roku. Zaczęła w niej grać jeszcze przed ukończeniem szkoły muzycznej II stopnia, jako wyróżniająca się uczennica. To co ją wyróżnia, to bardzo osobisty sposób słyszenia muzyki, głębokie, pełne brzmienie i perfekcja, czego efektem są niepowtarzalne interpretacje.

## Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej

### Nagroda „Mecenas Kultury Tarnowa”

MPEC Tarnów od wielu lat jest aktywnym partnerem przedsięwzięć realizowanych na rzecz społeczności lokalnej, których celem jest podnoszenie jakości życia mieszkańców Tarnowa. W dziedzinie kultury Spółka w ostatnich latach wspierała finansowo m.in. festiwal Tarnów International Jazz Contest, Ogólnopolski Festiwal Komedii Talia, letni Festiwal Jazzu Tradycyjnego, festiwal „Był sobie Blues”, kampanię „Kaski i Odblaski”, imprezę „Mikołaj na Rynku”, święto miasta „Zdearzenia”.

*- Cieszymy się, że dostrzeżono Spółkę jako aktywnego partnera wydarzeń kulturalnych w Tarnowie. Realizując naszą misję odpowiedzialności społecznej podejmujemy wiele działań służących mieszkańcom Tarnowa, zarówno w obszarze kultury, jak i sportu. Chciałbym podkreślić, że szczególną pomoc i wsparcie Spółki otrzymują realizowane z pasją przedsięwzięcia na rzecz młodych tarnowian - służące animacji ich czasu wolnego oraz rozwijające potencjał twórczy dzieci i młodzieży w naszym mieście - mówi prezes MPEC **Krzysztof Rodak**.*

W ramach prowadzonego przez Spółkę od 2009 roku programu „MPEC Tarnów wspiera młodych tarnowian” wsparcie finansowe otrzymują m.in. Teatr Tuptusie, pracownia ceramiki w Pałacu Młodzieży, dziecięce i młodzieżowe drużyny brydżowe, judo, futsalu, piłki ręcznej, siatkówki i piłki nożnej.

## Iwona Kapa

### Nagroda za osiągnięcia w dziedzinie kultury



Iwona Kapa jest nauczycielką nauczania zintegrowanego w Szkole Podstawowej nr 18, instruktorem teatralnym oraz prezesem Zarządu Stowarzyszenia Wspierania Inicjatyw Teatralnych. W 1992 r. założyła Teatr „Tuptusie”.

Jest autorką (samodzielnie lub przy współudziale zespołu) większości spektakli, ich reżyserem, a także twórcą tekstów i scenografii. Z Teatrem „Tuptusie” realizuje przedstawienia żywoplanowe, lalkowe, musicale, kabarety oraz monodramy.

Prowadzony przez nią teatr jest laureatem wielu nagród i wyróżnień (m.in. I miejsce w X Ogólnopolskich Spotkaniach z Monodramem – Suwałki 2013, wyróżnienie w VII Tyskim Festiwalu Monodramu MoTyF 2014). Swoje przedstawienia prezentował na międzynarodowych, ogólnopolskich, międzywojewódzkich, wojewódzkich i regionalnych przeglądach oraz festiwalach teatralnych.

## Jana Gomoła

### Nagroda Honorowa – w uznaniu wybitnych zasług i osiągnięć, za całokształt pracy artystycznej i pedagogicznej

Nestor tarnowskiej fotografii. Wychowawca kilku pokoleń pasjonatów fotografii. W tym roku obchodzi jubileusz 55 lat twórczości.

Współzałożyciel Tarnowskiego Towarzystwa Fotograficznego. Przez jego Pracownię Fotograficzną w tarnowskim Pałacu Młodzieży przewinęły się dziesiątki fotografików, z których wielu posiada dziś znaczące osiągnięcia. Wśród jego wychowanków są m.in.: Janusz Sus – fotografik i operator, absolwent Szkoły Filmowej w Łodzi i uzna-

ni fotograficy: Andrzej Tylko, Dariusz Kobylański, Iwona Lisowska i wielu innych.

W Pałacu Młodzieży pracował jako instruktor ponad 35 lat. Swoje zdjęcia zamieszczał w prasie i licznych wydawnictwach. Autor kilkudziesięciu artykułów na temat fotografii, które były publikowane w prasie tarnowskiej i ogólnokrajowej.



Jest laureatem wielu nagród, uczestnikiem ogólnopolskich i międzynarodowych wystaw. Uczestniczył w ponad 50 wystawach – indywidualnych, zespołowych, konkursowych, za które otrzymał szereg prestiżowych nagród i wyróżnień. Do dziś nie rozstaje się z aparatem fotograficznym, z którego korzysta podczas spacerów po Tarnowie.

# Tarnowianie wybrali

**Z**namy wyniki trzeciej edycji Budżetu Obywatelskiego. W zakończonym 27 czerwca głosowaniu mieszkańcy wybrali 15 inwestycji, które zostaną zrealizowane w 2015 roku.

## Zdany test z obywatelskości

Wybierać można było spośród 54 projektów. Frekwencja wyniosła prawie 36%, co oznacza, że swój głos oddało 34 590 tarnowian. - *To duży sukces całej akcji, która w zdecydowany sposób wpływa na rozwój społeczeństwa obywatelskiego i aktywizację mieszkańców. Skalę zainteresowanie pokazuje chociażby to, że tym razem oddano o 10 tys. głosów więcej niż w poprzedniej edycji* - mówi zastępca prezydenta **Henryk Słomka-Narożański**.

Niestety pomimo szerokiej akcji informacyjnej 7481 głosów okazało się nieważnych. Jak wyjaśnia koordynator budżetu **Łukasz Blacha**, spowodowane było to m.in. głosowaniem na więcej niż jeden projekt (3560 głosów), brakiem lub błędem w numerze PESEL, brakiem kodu projektu, podpisu, adresu lub zgody na przetwarzanie danych osobowych oraz głosowaniem przez osoby spoza Tarnowa i osoby niepełnoletnie (w przypadku głosów „papierowych”).

Wszystkie wybrane w głosowaniu projekty zostaną wpisane do budżetu miasta na 2015 r. Kosztować będą 3,5 mln zł.

## Co wybrali mieszkańcy?

Najwięcej głosów, bo aż 2500, oddano na zadanie „**Remont i modernizacja sali gimnastycznej w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1**”. Na drugim miejscu z 1286 głosami znalazł się projekt „**Modernizacja auli I LO**”, a na trzecim

„**Bądź wsparciem w realizacji naszych pasji - modernizacja placu zabaw i świetlicy przy Przedszkolu Publicznym nr 20**” (1107 głosów).

Kolejne miejsca zajęły następujące propozycje mieszkańców:

◆ „**Utworzenie czterech międzyosiedlowych centrum aktywności seniorów**



ralnej - **Centrum, Północ, Wschód, Mościce**” (1055 głosów),

◆ „**Remont i modernizacja łazienek w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 4**” (1016 głosów),

◆ „**Modernizacja i utworzenie strefy aktywnego wypoczynku Sportowy ogród dla dzieci w wieku od 2 do 6**

lat na terenie Przedszkola Publicznego nr 6” (989 głosów),

◆ „**Bezpiecznie poruszamy się przy Gimnazjum nr 4 - remont drogi wewnątrzszkolnej i pożarowej z wymianą bramy wjazdowej**” (964 głosy),

◆ „**Remont i modernizacja boiska sportowego do piłki nożnej na obiektach TOSiR przy ul. Wojska Polskiego**” (929 głosów),

◆ „**Utworzenie międzypokoleniowego mini-parku rekreacyjnego Od przedszkola do seniora**” przy Przedszkolu Publicznym nr 29 oraz kompleksowa wymiana wyposażenia i pomocy dydaktycznych w przedszkolu” (924 głosy),

◆ „**Wykonanie dokumentacji projektowej przebudowy ul. Śliwkowej**” (919 głosów),

◆ „**Remont infrastruktury Szkoły Podstawowej nr 9**” (919 głosów),

◆ „**Rozbudowa i modernizacja monitoringu oraz odnowienie pomieszczeń w Szkole Podstawowej nr 15**” (855 głosów),

◆ „**Remont nawierzchni boisk bitumicznych w Zespole Szkół Sportowych wraz z wykonaniem oświetlenia boiska ze sztuczną trawą**” (790 głosów),

◆ „**Remont nawierzchni placów i chodników przy Szkole Podstawowej nr 8**” (771),

◆ „**Wykonanie boisk do piłki ręcznej, koszykowej i siatkowej o nawierzchni poliuretanowej wraz z wyposażeniem i remontem ogrodzenia przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 6**” (718 głosów).

## Nowe parkometry

**T**argowiska Miejskie administrujące w Tarnowie strefą płatnego parkowania planują zakupić kolejnych dwadzieścia parkometrów. Przetarg został ogłoszony w połowie czerwca, co oznacza, że nowe urządzenia staną w strefie najpóźniej jesienią.

Oznacza to, że w sumie strefę płatnego parkowania obsługiwać będzie 70 parkometrów. - *To już wystarczają-*

*ca ilość, by zapewnić kierowcom wygodne i łatwe parkowanie. Parkometry staną w miejscach, gdzie jest ich najmniejsze natężenie, tym sposobem cała strefa zostanie równomiernie pokryta* - mówi dyrektor Targowisk Miejskich **Jacek Chrobak**.

Jak pokazują analizy prowadzone w Targowiskach Miejskich, coraz więcej kierowców korzysta z tej formy opłaty za parkingi. Aparaty są bowiem proste i intuicyjne w obsłudze. Można w nich płacić

za rzeczywisty czas postoju, zarówno bilonem, kartami zbliżeniowymi, jak i kartą miejską. Ta ostatnia w wersji premium oferuje dodatkowo niższe opłaty jej posiadaczom. Parkometry oferują także możliwość doładowania karty miejskiej.

Przypomnijmy, że na wniosek kierowców, parkometry, które były dotąd słabo widoczne, zostały oznakowane wyraźnymi, widocznymi z daleka znakami.

# Są pieniądze na remonty kolejnych szkół i przedszkoli



## Czy wiesz że:

Do tej pory dzięki środkom pozyskanym z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Małopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego miasto gruntownie wyremontowało czterdzieści budynków użyteczności publicznej - przedszkoli, szkół, domów pomocy społecznej oraz placówkę-opiekunco wychowawczą przy ul. Chyszowskiej. Wszystkie te inwestycje kosztowały prawie 41 mln zł.

*m.in. koszty ogrzewania, poboru energii elektrycznej i gazu. Dużą wagę przykładamy także do podniesienia standardu i poprawy estetyki obiektów – mówi zastępca prezydenta **Henryk Słomka-Narożański**.*

W Urzędzie Miasta już trwają przygotowania do tych inwestycji. – *W zeszłym roku opra-*

**T**arnów kontynuuje program termomodernizacji szkół i przedszkoli. Z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej otrzyma na ten cel ponad 5 milionów złotych. Kolejne placówki zmienia się więc nie do poznania.

- *Cieszę się, że udało nam się wspólnie pozyskać pieniądze na tak ważny dla miasta cel -* mówi posłanka **Urszula Augustyn**, od lat zaangażowana w sprawy tarnowskiej oświaty, wiceprzewodnicząca sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży.

W ramach programu prace termomodernizacyjne zostaną przeprowadzone w I Liceum Ogólnokształcącym, Zespołach Szkół Ogólnokształcących nr 2 i 5, Gimnazjum nr 2, Szkole Podstawowej nr 14 i Gimnazjum nr 6 oraz Przedszkolach Publicznych nr 5, 14, 15 i 19. Ponadto remontu doczekają się Warsztaty Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego (dawny Zespół Szkół Licealnych i Zawodowych nr 1).

## Czy wiesz, że:

Posłanka Urszula Augustyn opiekuje się tarnowską edukacją. Oprócz pomocy w zdobyciu środków na kolejny etap termomodernizacji, zabiegała m.in. o dotację na rozbudowę Zespołu Szkół Plastycznych, który po modernizacji jest jedną z najnowocześniejszych tego typu placówek w kraju. Opiekuje się wieloma organizacjami pozarządowymi, które działają w obszarach kultury, społeczeństwa obywatelskiego czy sportu.

Urszula Augustyn jest zastępcą przewodniczącego sejmowej Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży, zasiada również w Komisji Kultury i Środków Przekazu. Jest wiceprzewodniczącą Polsko-Litewskiej delegacji parlamentarnej.

Corocznie organizuje „Spotkania z babeczkami” dla aktywnych kobiet, które są miejscem wymiany myśli o problematyce społecznej. Przeprowadza również liczne akcje promujące profilaktykę nowotworów czy bezpieczeństwo na drodze.



Zakres prac to m.in. docieplenie ścian i dachów oraz wymiana stolarki okiennej i instalacji centralnego ogrzewania. Dodatkowo w przedszkolach wykonana zostanie modernizacja instalacji ciepłej wody wraz z zastosowaniem instalacji solarnej.

- *Celem remontów jest uzyskanie oszczędności związanych z eksploatacją miejskich budynków, na które składają się*

*cowana została dokumentacja i uzyskaliśmy pozwolenie na budowę dla czterech budynków. W chwili obecnej przygotowywane jest postępowanie przetargowe na opracowanie dokumentacji dla pozostałych sześciu –* mówi dyrektor Wydziału Realizacji Inwestycji **Krzysztof Madej**.

Roboty budowlane rozpoczną się na wiosnę przyszłego roku. Projekt zostanie zakończony w kwietniu 2016 r.

## Będzie przejście pod torami

**P**zejście dla pieszych powstanie w rejonie ulic Głębokiej i Łyczków. Po prawie dwuletnich rozmowach i negocjacjach z PKP, kolejarze zapowiedzieli, że inwestycja zostanie zrealizowana.

Przejście pod torami funkcjonowało w tym miejscu przed II wojną świa-

tową. Zostało wysadzone podczas działań wojennych. - *O odbudowanie przeprawy od lat wnioskowali mieszkańcy. Udało się –* mówi zastępca prezydenta **Henryk Słomka-Narożański**.

Trudno dziś mówić o dokładnych terminach rozpoczęcia prac budowlanych. – *Na razie wiemy, że są na to pieniądze i to*

*już duży sukces –* dodaje wiceprezydent.

Wybudowanie przejścia pod torami w Gumniskach nie tylko podniesie poziom bezpieczeństwa w tym rejonie miasta. Poprawi także gospodarkę w zakresie odprowadzania wód opadowych.



# Park&Ride w Tarnowie

**W** Targowiskach Miejskich trwają prace nad projektem Park&Ride zakładającym m.in. wybudowanie trzykondygnacyjnego parkingu po południowej stronie dworca PKP. – *Pierwszy etap przetargu na budowę parkingu za nami. Wpłynęło osiem ofert. Najniższa kwota opiewa na nieco ponad 14 mln 755 tysięcy, najwyższa na 17 mln 780 tysięcy złotych* – mówi dyrektor Targowisk Miejskich Jacek Chrobak. – *Wybór wykonawcy oraz podpisanie umowy odbędzie się po otrzymaniu unijnego dofinansowania.*

Park&Ride jest elementem tzw. szybkiej kolei aglomeracyjnej. Zintegrowana z transportem samochodowym i autobusowym kolej ma połączyć Trzebień, Krzeszowice, Bochnię i Tarnów. W Tarnowie P&R realizowany jest w ramach zadania „Integracja transportu kolejowego z transportem zbiorowym lub prywatnym w mieście Tarnowie”. Zadanie w 85 procentach finansowane będzie ze środków unijnych.

Projekt obejmuje budowę trzykondygnacyjnego, nowoczesnego parkingu przesiadkowego, modernizację ulic Monopolewej i Do Huty oraz budowę kolektora odprowadzającego wody opadowe z terenu parkingu i przyległych ulic do Wątku.



Na parkingu będzie 340 miejsc dla samochodów oraz na zewnątrz 10 miejsc dla motocykli i 30 dla rowerów. Ponadto pętla dla autobusów i busów z wiatą przystankową. – *Idea P&R polega na podjechaniu na parking, pozostawieniu pojazdu i dalszej, docelowej podróży pociągiem* – wyjaśnia dyrektor **Chrobak**. – *Parkowanie będzie tanie, 5 złotych za dobę dla posiadaczy biletu PKP oraz posiadaczy małopolskiej karty aglomeracyjnej. Ci ostatni będą ponad-*

*to mieli zarezerwowane wyłącznie dla siebie miejsce na parking, nawet jeśli danego dnia nie będą z niego korzystać.*

Parking skomunikowany będzie przejściem podziemnym z budynkiem dworca i kasami.

Na całe zadanie, łącznie z wykupem gruntów, w budżecie Tarnowa zapisane zostały 22 miliony złotych. Termin oddania parkingu i zakończenie całej realizacji to listopad 2015 roku

## Miliony dla MPEC

**MPEC Tarnów otrzymał prawie 7 milionów złotych dodatkowej dotacji na rozszerzenie zakresu prac realizowanych w ramach projektu „Ograniczenie strat i poprawa pewności dostaw ciepła poprzez modernizację sieci ciepłowniczej w Tarnowie”. Dodatkowa dotacja została przyznana na m.in. remont Magistrali Zachodniej Tarnowa, sieci ciepłowniczej na osiedlu Zielonym oraz węzłów cieplnych.**

Projekt realizowany jest przez MPEC Tarnów od 2010 roku. Dotychczas zmodernizowano już ok. 8,9 km sieci i 96 węzłów na osiedlu przyfabrycznym w Tarnowie-Mościach, a także 1,5 km Magistrali Wschodniej Tarnowa (od ul. Spokojnej do ul. Nowodąbrowskiej). Aktualnie trwają prace przy modernizacji 4,3 km odcinka Magi-



strali Wschodniej Tarnowa, który usytuowany jest wzdłuż ul. Nowodąbrowskiej, ul. Wojska Polskiego, al. Jana Pawła II oraz na Osiedlu Zielonym i Osiedlu Legionów H. Dąbrowskiego.

Wraz z siecią ciepłowniczą w programie rozbudowywana jest także należąca do

Łącznie w ramach projektu MPEC Tarnów zmodernizuje 17,6 km sieci (w tym: 8,9 km w Tarnowie – Mościach, 5,8 km Magistrali Wschodniej, 2,2 km Magistrali Zachodniej i 0,7 m sieci na Osiedlu Zielonym) oraz 162 węzły ciepłownicze, a metropolitalna sieć światłowodowa Tarnowa wydłuży się o 37,4 km.

MPEC Tarnów sieć światłowodowa, dzięki której możliwe jest zdalne zarządzanie dostawą ciepła, a także monitorowanie stanu infrastruktury i procesów przesyłu w istniejącym w MPEC Tarnów centralnym systemie telemetrycznego nadzoru pracy węzłów i sieci.

Całkowita wartość projektu to ponad 46 mln zł. Dofinansowanie ze środków Funduszu Spójności w ramach Programu Infrastruktura i Środowisko wynosi prawie 26 mln zł.

**S**pada stopa bezrobocia w Tarnowie. W porównaniu z analogicznym okresem sprzed roku osób bez pracy jest o prawie 1000 mniej. To zasługa m.in. tego, że w mieście przybywa nowych firm i zakładów pracy. – *To już zauważalna pozytywna tendencja i zjawisko – mówi naczelnik Wydziału Instrumentów Rynku Pracy Powiatowego Urzędu Pracy Angelika Bilka.*

Tylko w okresie od 2 stycznia do 31 maja br. w Tarnowie powstało ponad 40 nowych podmiotów gospodarczych. Rok wcześniej przybyło było ich w sumie aż 177.

– *Od początku zeszłego roku wydaliśmy pozwolenia na budowę m.in. 4 budynków biurowych, 31 budynków handlowo-usługowych i 16 budynków przemysłowych. Cały czas pojawiają się także nowi inwestorzy zainteresowani Tarnowem – mówi zastępca prezydenta Henryk Słomka-Narożański.*

O jakich inwestorów chodzi? Dwie spółki firmy Can-Pack otrzymały już decyzje środowiskowe na budowę zakładów produkcyjnych. Dla Can-Pak Metal Closures została wydana także decyzja o warunkach zabudowy dla inwestycji pod nazwą „rozbudowa hali magazynowej do magazynowania produktu gotowego, blach, surowców produkcyjnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą”.

Natomiast na wniosek Can-Pack Ford and Industrial Packaging toczy

# Coraz lepiej na tarno

*Jest szansa, że w Tarnowie call-center otworzy firma z Belgii. Pracę znalazłoby tam ponad 100 osób – mówi poseł Robert Wardzała.*



się postępowanie o ustalenie warunków zabudowy dla inwestycji pod nazwą „budowa kompleksu produkcyjno-magazynowego obejmującego budowę dwóch hal produkcyjnych oraz hali magazynowej”.

Rozmowy prowadzi również Tarnowski Klaster Przemysłowy. *Jest szansa, że w Tarnowie call-center otworzy firma z Belgii. Pracę znalazłoby tam ponad 100 osób – mówi poseł Robert Wardzała.*

## Nowoczesne kształcenie w małopolskich szkołach

# Małopolska Chmura Edukacyjna

**P**rojekt „Małopolska Chmura Edukacyjna” został uznany za strategiczne przedsięwzięcie województwa małopolskiego. Na realizację – nowatorskich w skali kraju – sposobów nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych zostanie przeznaczonych 125 milionów złotych. Te pieniądze mają nie tylko zapewnić wyposażenie szkół w sprzęt komputerowy i sieci internetowe o dużej przepustowości, ale też umożliwić wszystkim zdolnym młodym ludziom dostęp do zasobów informatycznych zgromadzonych przez krakowskie wyższe uczelnie i doświadczeń wykładowców.

– *Chcemy, by wszyscy uczniowie, niezależnie od tego gdzie mieszkają, mogli się uczyć od najlepszych i rozwijać swoją wiedzę i zainteresowania na poziomie przekraczającym poziom szkół ponadgimnazjalnych i programów nauczania – mówi Roman Ciapla, wicemarszałek Małopolski, odpowiedzialny za realizację Programu Operacyjnego*

Kapitał Ludzki, w ramach którego będzie finansowany projekt. – *Małopolska to region, którego przyszłość będzie oparta na rozwoju nowoczesnych technologii. Wyodrębniliśmy dziesięć obszarów, których rozwój zadecyduje o przyszłości naszego regionu i jego miejscu na mapie Europy. Są to między innymi technologie informatyczne w bardzo szerokim zakresie, budownictwo energooszczędne oraz bardzo nowoczesne specjalizacje okołomedyczne. W tych dziedzinach będą powstawały nowe miejsca pracy. Uruhmiając projekt „Małopolska Chmura Edukacyjna”, chcemy dać uczniom naszych szkół możliwość edukacji na tak wysokim poziomie, by w przyszłości gwarantować im miejsce na rynku pracy. Ten projekt odpowiada temu, co przyniesie przyszłość – dodaje.*

Już rozpoczyna się realizacja pilotażu projektu. Od początku lipca kilkuset najbardziej zdolnych uczniów z małopolskich liceów i techników uczestniczyć będzie w letnich warsztatach organizowanych wspólnie z uczelniami wyższymi. W trakcie trwa-

nia roku szkolnego będą się odbywały lekcje, prowadzone na podstawie specjalnie opracowanych konspektów. Będzie również możliwość organizowania kół naukowych, które dadzą możliwość pogłębiania wiedzy w wybranych dziedzinach.

Projekt realizowany jest wspólnie z krakowskimi wyższymi uczelniami: AGH (fizyka i informatyka), Uniwersytetem Jagiellońskim (matematyka), Politechniką Krakowską (chemia i budownictwo), Uniwersytetem Ekonomicznym (przedsiębiorczość, społeczeństwo obywatelskie), Uniwersytetem Rolniczym (środowisko i żywność) oraz Uniwersytetem Pedagogicznym (języki obce).

Do udziału w pilotażu projektu zakwalifikowano 11 liceów ogólnokształcących i 10 techników. Są wśród nich tarnowskie szkoły: IV Liceum Ogólnokształcące, II Liceum Ogólnokształcące oraz Technikum w Zespole Szkół Budowlanych, a z regionu także Technikum w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Zakliczynie.

# wskim rynku pracy



Do rozpoczęcia lub rozszerzenia działalności na terenach klastera przymierzają także inne firmy. Są to m.in. Becker Farby Przemysłowe (rozszerzenie produkcji) oraz ePLC (produkcja innowacyjnych urządzeń w obszarze robotyki). Zainwestować chcą

także firmy ORCO-1 (biogazownia) i Lenze. Ta ostatnia chce przenieść do Tarnowa część swojej produkcji z Hiszpanii i Niemiec.

Ponadto pod koniec maja Rada Ministrów przyjęła rozporządzenie w sprawie zmian granic Krakowskiej Specjalnej Stre-

fy Ekonomicznej. Jej powierzchnia powiększyła się do ponad 700 ha. Oznacza to również kolejne inwestycje w Tarnowie. Chodzi o Grupę Azoty oraz firmy CFP Flexible Packaging i Akro-Plastic.

Na terenach włączonych do strefy w Tarnowie Grupa Azoty, w ramach rozbudowy zakładu produkcyjnego, planuje otworzyć nową wytwórnię poliamidu 6. W efekcie powinny powstać co najmniej 34 nowe miejsca pracy przy nakładach ok. 203 mln zł. Inwestycja powinna być zrealizowana do końca 2016 r.

Kolejnym inwestorem jest firma CFP Flexible Packaging S.p.A, która zamierza zbudować nowy zakład do produkcji folii typu BOPA oraz folii typu CAST. Inwestycja ma kosztować ok. 156,05 mln zł i dać zatrudnienie ok 35 osobom. Ma być zakończona do końca 2018 r.

Chęć budowy fabryki w Tarnowie zadeklarowała także Akro-Plastic GmbH. Ma powstać nowoczesny zakład uszlachetniania tworzyw sztucznych (compounding). Inwestycja powinna umożliwić powstanie ok. 38 nowych miejsc pracy. Jej koszt to co najmniej 53,5 mln zł, a przewidywany termin zakończenia to koniec 2018 r.

## Tarnów biznesowo rozpoznawalny

**D**uży artykuł na temat Tarnowskiego Klastera Przemysłowego (TKP) ukazał się w majowo-czerwcowym wydaniu magazynu „Business in Poland”. To kolejna profesjonalna oferta klastera skierowana do potencjalnych inwestorów. I duży zasięg medialny tekstu o tarnowskim biznesie.

Wydawnictwo trafia m.in. do ambasad, administracji rządowej oraz prezesów największych firm. Jest dystrybuowane także na pokładach samolotów takich przewoźników jak British Airways, Finnair, Air France-KLM, Swiss International, Iberia, Tap Portugal czy Aeroflot.

- W artykule można znaleźć wszystkie niezbędne informacje na temat działalności i oferty TKP. Dużo miejsca poświęcono m.in. powstającej Strefie Aktywności Gospodarczej (SAG) oraz Centrum Rozwoju Przedsiębiorczości - mówi poseł **Robert Wardzała**.

- Jesteśmy coraz częściej obecni poza granicami kraju z promocją i ofertami inwestycyjnymi. Pokazujemy działalność klastera, SAG i samo miasto. Wkrótce będziemy mogli pochwalić się kolejnymi wymiernymi efektami naszych działań - mówi zastępca prezydenta **Henryk Słomka-Narożański**.

O jakie efekty chodzi? - Finalizujemy ważne inwestycje i kontakty biznesowe dla Tarnowa i tutejszych przedsiębiorców. Myślę, że niedługo ujawnimy więcej szczegółów. Jest szansa na nowe miejsca pracy - wyjaśnia prezes klastera **Rafał Działowski**.

Cały numer wydawnictwa można zobaczyć w wersji on-line pod adresem [http://www.business-in-poland.com.pl/images/pdf/bip\\_2014.05.pdf](http://www.business-in-poland.com.pl/images/pdf/bip_2014.05.pdf).

**Invest in Tarnów!**  
TARNOWSKI KLASTER PRZEMYSŁOWY  
Zainwestuj w Tarnowie!

**Tarnowski Klaster Przemysłowy S.A. gwarantuje:**

- pomoc w uzyskaniu licencji i zezwoleń na terenie Strefy Aktywności Gospodarczej
- pomoc w uzyskaniu wymaganych rozpoznań, dofinans. kapt. i dofinans. kapt. pracodawcy, oprócz własnego wkładu inwestycyjnego
- pomoc w uzyskaniu wymaganych rozpoznań, dofinans. kapt. i dofinans. kapt. pracodawcy, oprócz własnego wkładu inwestycyjnego

**Tarnów Industrial Cluster SA guarantees:**

- help in building business in Tarnów
- easy location: investment conditions and the interest tax exemptions
- possibility of locating a business in the area covered by the Special Economic Zone
- assistance in obtaining required permits, HR services, creating training and programs for employees, preparing analysis and promotional campaigns

# Odznaczeni przez Prezydenta RP

**E**lżbieta i Wiesław Kocurowie, tarnowska zawodowa rodzina zastępcza, zostali odznaczeni przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Bronisława Komorowskiego Złotymi Krzyżami Zasługi. Uroczystość odbyła się w Pałacu Prezydenckim w Warszawie podczas spotkania z rodzinami wielodzietnymi i zastępczymi.

Odznaczenie zostało przyznane, jak czytamy w uzasadnieniu, w uznaniu wielkiej dobroci serca, mądrości i ofiarności włożonych w trud wychowania dzieci w rodzinie opartej na wspólnych wartościach moralnych – zaufaniu, współpracy i szacunku dla drugiego człowieka.

Podczas spotkania dzieci wychowujące się w rodzinie prowadzonej przez Państwa Kocurów wręczyły na ręce Prezydenta RP własnoręcznie wykonany rysunek swojej rodziny.

Prezydent Bronisław Komorowski, zwracając się do zebranych rodzin z dziećmi, przedstawicieli władz samorządowych i organizacji pozarządowych, zaznaczył między innymi, że: *duża rodzina jest wartością, w niej kształtuje się umiejętność współpracy z innymi, szukania kompromisu, odpowiedzialność za siebie i za innych, a także zaradność, odwaga i dyscyplina [...] Dlatego trzeba każdego roku, każdego miesiąca, każdego dnia podkreślać istotne znaczenie dużej rodziny z punktu widzenia przyszłości Polski i Polaków, nie tylko w aspekcie „ilu nas będzie obywateli”, ale również w aspekcie „jacy będziemy”.*



Przyznanie Państwu Kocurom Złotego Krzyża Zasługi było możliwe dzięki konkursowi „Dobry Klimat dla Rodziny” ogłoszonemu z okazji Międzynarodowego Dnia Rodzin, do którego zostali zgłoszeni przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie – Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej. Byli jedynymi reprezentantami Małopolski, którzy otrzymali to zaszczytne odznaczenie.

Dziękując wszystkim rodzinom wielodzietnym i zastępczym, za trud wkładany w wychowanie dzieci podkreślił, że: *wielodzietność, to niewątpliwie najpiękniejsza rzecz, któ-*

*ra się może w życiu zdarzyć. To nie jest takie proste, dźwigać odpowiedzialność za dużą rodzinę, tym większe moje serdeczne podziękowania tym wszystkim, którzy ten ciężar – piękny, a czasami bardzo trudny – chcieli wziąć na własne barki i unieść przez życie.*

W spotkaniu z rodzinami wzięła udział także Pierwsza Dama **Anna Komorowska**, sekretarz stanu w Kancelarii Prezydenta RP **Irena Wóycicka** i podsekretarz stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej **Elżbieta Seredyn**.

Zdjęcie pochodzi z oficjalnego serwisu fotograficznego Kancelarii Prezydenta RP. Fot. Wojciech Olkuśnik

## Dzieci opanowały gabinet prezydenta



**P**odopieczni Stowarzyszenia „Podaruj Dzieciom Promyk Słońca” w roli prezydenta miasta – spotkanie z okazji Dnia Dziecka zorganizowano w gabinecie zastępcy prezydenta Henryka Słomki-Narożańskiego.

Maluchy próbowały samodzielnie rządzić Tarnowem, rysowały marzenia o mieście i dyskutowały o jego najważniejszych sprawach. Prezydent z kolei opowiadał o swojej pracy, Urzędzie Miasta i wręczał prezenty. Wśród dziecięcych marzeń na rysunkach najmłodszych były m.in. wizualizacje zmodernizowanego Stadionu Miejskiego, ogrody różane w centrum miasta czy wierzby wokół tarnowskiej Katedry.

Na zakończenie spotkania dzieci otrzymały prezenty – kaski rowerowe, słodycze, pamiątki z Tarnowa oraz unikatowe wydanie „Encyklopedii Tarnowa”.



# Tarnów jest moim gniazdem

**W**tarnowskim ratuszu odbyło się spotkanie ze światowej sławy, pochodzącym z Tarnowa kosmologiem ks. prof. Michałem Hellerem. Powodem spotkania było odznaczenie naukowca Orderem Orła Białego przez prezydenta Bronisława Komorowskiego „w uznaniu znamienitych zasług dla polskiej nauki, za osiągnięcia w przełamywaniu barier między nauką i religią oraz za twórcze poszukiwanie odpowiedzi na pytania o sens, prawdę i piękno”.

- Ksiądz profesor Michał Heller w każdym miejscu, które odwiedził, mówił i wspominał, że pochodzi z Tarnowa, i że jest dumny z tego powodu. Jest ambasadorem naszego miasta – mówił podczas uroczystości w Ratuszu zastępca prezydenta **Henryk Słomka-Narożański**.

Spotkanie z wybitnym kosmologiem było okazją do podziękowania za promocję Tarnowa na arenie międzynarodowej.

wej. - *Życzę dalszej pomyślności, dobrego zdrowia, dalszych sukcesów w dziedzinach nauki, które ksiądz rozwija* – dodał Słomka-Narożański.

Od wiceprezydenta ks. Heller otrzymał



kwiaty oraz grafikę „Tarnów – widok miasta z początku XVII w.”, której oryginał znajduje się w zbiorach Muzeum Wojska Polskiego w Warszawie.

- *Tarnów jest moim gniazdem, tu się urodziłem, tu się wychowałem, tutaj mieszkałem praktycznie całe życie, tutaj powracam, do swojego gniazda, tu się czuję swojsko* – powiedział ks. prof. Michał Heller. - *Moi rodzice uczyli mnie, że ściany domu trzeba szeroko rozsuwać, tak aby obejmowały miasto, region, Ojczyznę, naród, sąsiednie regiony, świat, kosmos, a może nawet coś więcej. Trzeba mieć perspektywę orła, spoglądać daleko, bo perspektywa zaścianka, perspektywa własnego interesu nie jest perspektywą orła, a z pewnością nie jest perspektywą orła białego. Dziękuję za gratulacje tym, którzy się do tego przyczynili, władzom miasta, województwa, tarnowianom. Życzę wszystkim, aby Tarnów był dobrym gniazdem z szerokiej perspektywy orła.*

W spotkaniu udział wzięli m.in. zastępca prezydenta **Krzysztof Latała**, wicemarszałek małopolski **Roman Ciepiela**, posłanka **Urszula Augustyn**, poseł **Robert Wardzała** oraz radni miejscy.

## Kultura ma się dobrze

**Kultura w Tarnowie ma się dobrze. Widać to po liczbie i jakości odbywających się tu imprez, często o wysokiej randze i prestiżu. – Dowodem na dobrą kondycję kultury są także liczne nagrody i środki pozyskiwane przez tarnowskie instytucje kultury – podkreśla zastępca prezydenta Krystyna Latała.**

Środki pozyskane przez tarnowskie instytucje kultury w 2014 r.

### Miejska Bibliotek Publiczna

- ◆ 2 tys. zł na zakup nowości wydawniczych dla Filii nr 9 od Rady Osiedla nr 11 w Tarnowie Krzyżu,
- ◆ projekt „Salony Poezji” z MKiDN: 20 tys. zł.

Biblioteka otrzyma jeszcze w tym roku dofinansowanie Biblioteki Narodowej na zadanie „Zakup nowości wydawniczych dla bibliotek”. Kwota dofinansowania nie jest jeszcze znana, środki są właśnie dzielone.

### Tarnowskie Centrum Kultury

- ◆ na 28 Tarnowską Nagrodę Filmową: 60 tys. zł z PISF: 90 tys. zł z MKiDN, dofinansowanie także z UM i WM oraz z SFP.

### Teatr im. L. Solskiego

- ◆ projekt MRPO „Tarnów stolicą komedii” z UE: 485 tys. zł,
- ◆ VI Festiwal MAŁA TALIA - pierwsze kroki w świecie teatru z MKiDN: 50 tys. zł,
- ◆ projekt „Śpiewająca Polska” z Instytutu Teatralnego: 2 tys. zł.

### BWA

- ◆ projekt „Plener BWA / Tarnów 2014” z MKiDN: 50 tys. zł,
- ◆ całoroczne dofinansowanie Grupa Azoty: 20 tys. zł,
- ◆ film archiwalny dotyczący przedwojennego żydowskiego Tarnowa z Narodowego Instytutu Audiowizualnego: 30 tys. zł,
- ◆ cykl „Czego oczy nie widzą” z MRPO: 191 tys. zł.

### Nagrody dla twórców i tarnowskich instytucji kultury:

- ◆ **Teatr im. L. Solskiego:**
- ◆ **Jerzy Pal** - indywidualna nagroda na II Ogólnopolskich Spotkaniach Teatru Jednego Aktora w Olsztynie za monodram Tomasa Jachimka „Kolega Mela Gibsona”,
- ◆ **Zofia Zoń** - nagroda kulturalna TEMI im. Bogdana Wojtowicza za debiut w 2013 roku.

### MBP

- ◆ Certyfikat „Miejsce Przyjazne Czytaniu w Małopolsce” - wyróżnienie dla MBP w IV edycji akcji Strefa Wolnego Czytania 2013,
- ◆ Certyfikat „Nowoczesna Biblioteka 2013” przyznany przez portal audiobook.pl (listopad 2013),
- ◆ Certyfikat „Miejsce Przyjazne Seniorom” - edycja 2013 (październik 2013),
- ◆ Wielki Laur Bibliotek przyznany dla Ewy Stańczyk przez Kapitułę XXIII Międzynarodowej Galicyjskiej Jesieni Literackiej (październik 2013).

# Wiadukty w remoncie

**T**rwają prace na wiaduktach kolejowych. Na zlecenie PKP PLK remontowane są obiekty przy ulicach Krakowskiej, Tuchowskiej, Wita Stwosza i Podgórskiej.

Duży zakres prowadzonych modernizacji powoduje utrudnienia w ruchu. - *Kierowców prosimy o ostrożność i dostosowanie się do obowiązującego oznakowania. Za utrudnienia przepraszamy* – mówi kierownik Referatu Inżynierii Ruchu Drogowego **Jacek Kupiec**.

## Krakowska

Na ul. Krakowskiej na ukończeniu są prace wokół wiaduktu (m.in. budowa ko-



mory wodociągowej) pomiędzy ulicami Przemysławą i Monopolową. Jeszcze w lipcu budowlancy wrócą na sam wiadukt.

Będzie się to wiązało z powrotem do organizacji ruchu, która obowiązywała przed kilkoma miesiącami. Zostanie

Roboty związane z budową przejazdu podziemnego w ciągu al. Tarnowskich powinny rozpocząć się w listopadzie. Jak zapewnia inwestor, podczas remontu ulica będzie przejezdna. Trzeba jednak pamiętać, że pomimo utrzymania przejezdności, warunki ruchu w tamtej części miasta wtedy pogorszą się. Alternatywą będzie wykorzystanie obwodnicy miasta, a co za tym idzie wydłużenie czasu i długości podróży.

utrzymana przejezdność pod remontowanym wiaduktem kolejowym, a ruch będzie się odbywał po jednym pasie w każdym kierunku - w zależności od prowadzonych robót jezdnią północną lub południową.

Być może pojawi się również konieczność wprowadzenia ruchu wahadłowego, ale dotyczyć to będzie co najwyżej kilku weekendów w ciągu roku. O wszystkich zmianach na bieżąco będzie informować mieszkańców Biuro Inżynierii Ruchu Drogowego.

## Wita Stwosza

Na wiadukcie przy ul. Wita Stwosza trwają prace związane z likwidacją kolizji uzbrojenia podziemnego oraz roboty wyburzeniowe i budowlane.

Objazd zamkniętego wiaduktu może się odbywać poprzez drogę wewnętrzną PKP wzdłuż linii kolejowej do ulic Bandrowskiego lub Dworcowej, następnie ulicami Krakowską, Monopolową, Do Huty i ulicą Rzeczna.

- *Zamknięcie przejazdu pod torami kolejowymi dotyczy niewielkiego lokalnego ruchu samochodów osobowych i w związku z tym informacja o prowadzonych robotach została umieszczona tylko na tablicach bezpośrednio przed miejscem robót* – mówi **Jacek Kupiec**.

## Tuchowska

W połowie czerwca rozpoczęły się także prace modernizacyjne na wiadukcie przy ul. Tuchowskiej, która została zamknięta dla ruchu. Obecnie wymienia-

na jest infrastruktura energetyczna i teletechniczna.

Objazd tego odcinka dla pojazdów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej do 8t, autobusów i samochodów osobowych odbywa się przez ulice: Zamkową, Tuwima i al. Tarnowskich.

Ze względu na stan techniczny tych ulic samochody ciężarowe o masie przekraczającej wskazaną znakiem mogą dojeżdżać obwodnicą do ulicy Lwowskiej lub Krakowskiej. Dojazd i dojście do Kościoła Trójcy Świętej („na Terlikówce”) możliwy jest wyłącznie przez ulicę Trójcy Św. Zakończenie prac planowane jest na koniec 2015r.

## Podgórska

Trwają prace remontowe w tym miejscu. Zamknięty jest dojazd do ulicy Podgórskiej od drogi biegnącej wzdłuż torów kolejowych w kierunku Kępy Bogumiłowickiej.

Dostęp do posesji zlokalizowanych przy tej ulicy możliwy jest wyłącznie od ulicy Czarna Droga. Zakończenie I etapu robót (wiadukt na jednym torze) zaplanowano na III kwartał tego roku.

- *Mam nadzieję, że wszystkie utrudnienia związane z przebudową wiaduktów na terenie miasta zrekompensuje nam m.in. odbudowa historycznego przejścia pod linią kolejową na wysokości ulic Głębokiej i Łyczków, którą zadeklarowało PKP w ramach prowadzonych przez nich robót remontowych (patrz str. 4). Miasto intensywnie zabiegało o tę inwestycję, mimo że pierwotnie tych prac nie było w planach* – podsumowuje kierownik **Kupiec**.



# Pozytywny dom dziecka

**T**rwa dziesiąta, jubileuszowa edycja akcji Domy Pozytywnej Energii organizowanej przez Fundację TAURON. O tytuł Domu Pozytywnej Energii i atrakcyjne nagrody finansowe rywalizują domy dziecka z południowej Polski, a laureatem małopolskiego etapu półfinałowego została Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przyjazny Dom” w Tarnowie.

- Założeniem akcji jest poprawa warunków życia dzieci przebywających w placówkach. Cieszymy się, że dzięki inicjatywie Fundacji Tauron mogą w niej uczestniczyć także nasi wychowankowie- mówi **Elżbieta Ciochoń**, dyrektor Centrum Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Tarnowie.

Dzieci z tarnowskich placówek biorą udział w akcji już od czterech lat i systematycznie przygotowują prace konkursowe na temat związany z energią elektryczną, bezpieczeństwem czy historią techniki.

Jubileuszowa edycja przeniosła dzieci się do świata fotografii i filmu. Placówki miały za zadanie zaprezentować w formie fotoreportażu lub filmu wideo, dlaczego są domem pozytywnej energii i jak przekazują energię sobie i innym w codziennym życiu.

Rozstrzygnięcie etapu półfinałowego miało miejsce 9 czerwca w Muzeum Sztuki Współczesnej MOCAK w Krakowie. Wy-



różnienia otrzymały trzy placówki z województwa małopolskiego, w tym Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza „Przyjazny Dom”, która wywalczyła nagrodę finansową w kwocie 10 tysięcy złotych.

Wszystkie dzieci otrzymały także specjalne upominki. Ponadto organizatorzy przygotowali dla nich wyjątkowe atrakcje. Wychowankowie pod okiem profesjonalistów nakręcili prawdziwy teledysk. Mogli się poczuć jak prawdziwe gwiazdy muzyki, gdyż na planie filmowym nad ich wizerunkiem cały czas czuwały stylistki, fryzjerzy i makijażystki. Jednocześnie dzieci przygotowywały profesjonalny reportaż,

a zaproszeni dziennikarze Radia RMF FM udzielali im cennych wskazówek.

Nieodzownym towarzyszem dzieciaków był oczywiście byczek Tauronek, który tradycyjnie dostarczał pozytywnej energii. Na koniec na wszystkich uczestników czekał nie jeden, tylko aż 4 torty, które zachwyciły niezwykle wyko-

- Serdecznie dziękujemy organizatorom za wspaniałą zabawę i zapraszamy do oglądania naszych filmów na stronach TAURONU już wkrótce – podsumowuje dyr. Ciochoń.

# Policjanci oddali krew

**N**ajcenniejszym darem życia - własną krwią podzielili się z potrzebującymi tarnowscy policjanci. W zbiórce zorganizowanej pod koniec maja w komisariacie Tarnów-Centrum przez działający przy Komendzie Miejskiej Policji w Tarnowie klub Honorowych Dawców Krwi, udział wzięli stróże prawa oraz chętni w niesieniu pomocy innym.

W ciągu czterech godzin akcji 26 policjantów i jedna osoba cywilna, oddali łącznie 12 litrów krwi, która zwłaszcza teraz, u progu wakacji, jest bardzo potrzebna. W grupie tej znaleźli się m.in. Komendant Miejski Policji w Tarnowie insp. **Robert Biernat** oraz jego zastępca mł. insp. **Mirosław Moryl**.

Krew trafiła do tarnowskiej filii Punktu Poboru Krwi Rejonowego Centrum Krwiot dawstwa i Krwiolечnictwa w Tarnowie



Klub Honorowych Dawców Krwi PCK przy Komendzie Miejskiej Policji w Tarnowie reaktywował swoją działalność pod koniec marca tego roku. Obecnie liczy on 30 członków. Do tej pory tarnowscy mundurowi oddawali krew indywidualnie lub w zbiorcach organizowanych przez inne instytucje i służby.

i służyć będzie wszystkim potrzebującym z tarnowskich lecznic.

Podczas akcji wyróżniony został asp. **Łukasz Zacharski**, który za oddanie przeszło 6 litrów krwi odebrał z rąk prezesa Zarządu Rejonowego PCK w Tarnowie dla Powiatu Grodzkiego **Stefana Wrony** odznakę „Zasłużony Honorowy Dawcy Krwi III stopnia”.

# Lato w mieście

**Baseny za złotówkę, turnieje brydżowe, zawody strzeleckie, piłkarskie i siatkarskie – to tylko część propozycji przygotowanych w ramach tegorocznej akcji „Lato w Mieście”. Zajęcia dla dzieci i młodzieży odbywać się będą w tarnowskich placówkach oświatowych i klubach sportowych.**

Oprócz najpopularniejszych dyscyplin zaplanowano także treningi m.in. karate, kung-fu czy wspinaczki sportowej. Ponadto będzie można podszkolić swoje umiejętności gry w tenisa, szachy i brydża.

Interesującą ofertę przygotowały również Pałac Młodzieży (warsztaty rekreacyjno-sportowe) i Katolickie Centrum Kształcenia Młodzieży „Kana” (VIII Wakacyjna Akademia Kaneńska). Ponadto w ramach „Lata w mieście” zorganizowane zostaną półkolonie. Będzie ich w sumie 10, a udział w nich wezmą dzieci z tarnowskich szkół podstawowych i gimnazjalnych. – „Lato w mieście” to znakomita alternatywa dla uczniów, którzy wakacje spędzają w Tarnowie – zachęca zastępca prezydenta **Krzysztof Latała**.

Program kosztuje 368 tysięcy złotych. Szacuje się, że weźmie w nim udział ok. 38 tysięcy dzieci i młodzieży.

## Lipiec

### Piłka nożna

#### Wakacje z Iskrą

1,3,8,10,15,17,22 i 24 lipca, godz. 9.00 – 14.00

**Miejsce:** obiekty sportowe KS „Iskra”, ul. Krzyska 116

**Organizator:** Klub Sportowy „Iskra”, ul. Krzyska 116, tel. 600 142 894

#### Turniej Piłki Nożnej „Mini – Mundial 2014”

10 - 15 lipca, od godz. 10.00

**Miejsce:** boiska treningowe KS „ZKS Unia” Tarnów i boisko piłkarskie przy ZSS, ul. Zbylitowska 7

**Organizator:** KS „ZKS Unia” Tarnów, ul. Traugutta 5a, tel. 14 633 19 63

#### Zajęcia treningowe oraz zabawy z piłką nożną

każdy wtorek i czwartek lipca, godz. 18.00 – 19.30

**Miejsce:** boiska treningowe KS „ZKS Unia” Tarnów i boisko piłkarskie przy ZSS, ul. Zbylitowska 7

**Organizator:** KS „ZKS Unia” Tarnów, ul. Traugutta 5a, tel. 14 633 19 63

#### Turniej piłki nożnej dla dzieci i młodzieży z szkół podstawowych i gimnazjalnych

9 i 23 lipca, godz. 10.00

**Miejsce:** obiekty sportowe KS „Błękitni”, ul. Piłsudskiego 32

**Organizator:** KS „Błękitni”, ul. Piłsudskiego 32, tel. 14 630 04 54

### Futsal

#### Młodzieżowa Liga Letnia U-14 i U-16 U-18 o Puchar Prezydenta Miasta Tarnowa

7, 8, 9, 10, 11, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 29, 30 i 31 lipca, godz. 10.00 – 16.00

**Miejsce:** obiekty sportowe „Orlik”, os. Zielone

**Organizator:** UKS „Grabówka”, ul. Zagumnie 147, tel. 790 778 862

#### Funinho – Piłkarska Gra Trójek

14 – 18 lipca, godz. 9.30 – 12.30

**Miejsce:** obiekty sportowe miasta Tarnowa

**Organizator:** UKS Hesed Tarnów, ul. Mościckiego 12, tel. 609 663 654



### Tenis stołowy

#### Tenis stołowy

2, 3, 7, 9, 10, 14, 16, 17, 21, 23, 24, 28 i 30 lipca, godz. 10.00 – 13.00

**Miejsce:** obiekty sportowe MKS „Tarnovia”

**Organizator:** Miejski Klub Sportowy „Tarnovia”, ul. Bandrowskiego 9, tel. 660 368 841

#### Tenis stołowy – Turniej dla dziewcząt i chłopców

31 lipca, godz. 10.00

**Miejsce:** obiekty sportowe MKS „Tarnovia”

**Organizator:** Miejski Klub Sportowy „Tarnovia”, ul. Bandrowskiego 9, tel. 660 368 841

### Karate

1 – 4, 7 – 11, 14 – 18, 21 – 25 i 28 – 31 lipca, godz. 10.00-13.00

**Miejsce:** hala sportowa TOSiR, ul. Krupnicza 8a

**Organizator:** TOSiR, ul. Traugutta 5a, tel. 14 622 07 10

### Kung Fu

#### Lato z Kung Fu

1, 2, 3, 4, 21, 22, 23, 24, 25, 28, 29, 30, 31 lipca, godz. 10.00 – 12.00

**Miejsce:** sala gimnastyczna III LO, ul. Brodzińskiego 6

**Organizator:** UKS Kung Fu Vo Thuat Thanh Quyen, ul. H. Marusarz 132/3, tel. 501-523-353

### Szachy

#### Turniej szachowy dla dzieci i młodzieży

12, 26, lipca, godz. 10.00, zapisy od godz. 8.30

**Miejsce:** sala Stowarzyszenia Rodzin Katolickich przy Parafii bł. Karoliny

**Organizator:** Parafialny Uczniowski Klub Sportowy „Karolina” przy Parafii Bł. Karoliny w Tarnowie, ul. M. Dąbrowskiej 41, tel. 14 624 22 11

### Wspinaczka sportowa

#### Wspinaczka sportowa

16, 18, 23, 25, 30 lipca, godz. 10.00 – 13.00

**Miejsce:** obiekty sportowe MKS „Tarnovia”

**Organizator:** Miejski Klub Sportowy „Tarnovia”, ul. Bandrowskiego 9, tel. 660 368 841

#### Wspinaczka sportowa

1 – 4, 7 – 11, 14 – 18, 21 – 25 i 28 – 31 lipca, godz. 9.00 – 12.00

**Miejsce:** hala sportowa TOSiR, ul. Krupnicza 8a

**Organizator:** TOSiR, ul. Traugutta 5a, tel. 14 622 07 10

### Strzelectwo sportowe

2, 7, 9, 14, 16, 21, 23, 28 i 30 lipca, godz. 9.00 – 13.00

**Miejsce:** strzelnica LOK, ul. Krzyska 17A

**Organizator:** Tarnowski Klub Strzelecki LOK, ul. Krzyska 17A, tel. 14 621 87 21

### Brydż

#### Brydżowe lato w ciepłym mieście – MAK-Symalne poniedziałki

7, 14, 21 i 28 lipca, godz. 16.30 – 17.15

**Miejsce:** Dom Studenta PWSZ, ul. Słowackiego 7

**Organizator:** Tarnowski Związek Brydża Sportowego, ul. Ks. Kmiecika 18A, tel. 883 144 893

### Pływanie

#### Pływalnia letnia za złotówkę

każdy wtorek lipca, godz. od 10.00 do 19.00

**Miejsce:** pływalnie letnie na Górze św. Marcina i w Mościcach

**Organizator:** TOSiR, ul. Traugutta 5a, tel. 14 622 07 10

**Uwagi:** uczniowie tarnowskich szkół za okazaniem ważnej legitymacji szkolnej

#### Pływalnia kryta „Park Wodny” za złotówkę

każdy poniedziałek, środa i czwartek lipca, godz. od 13.00 do 18.00

**Miejsce:** pływalnia kryta „Park Wodny”, ul. Piłsudskiego 30

**Organizator:** TOSiR, ul. Traugutta 5a, tel. 14 622 07 10

**Uwagi:** uczniowie tarnowskich szkół za okazaniem ważnej legitymacji szkolnej

### VIII Wakacyjna Akademia Kaneńska

7-11 lipca, godz. 9.00 – 15.00

**Miejsce:** KCEM „Kana”, obiekty sportowo-rekreacyjne miasta Tarnowa

**Organizator:** KCEM „Kana”, ul. Mościckiego 12, tel. 14 688 81 11

### Wakacyjna Olimpiada Sportowa

2, 23 i 30 lipca, godz. 10.00 – 13.00

**Miejsce:** obiekty sportowe TOSiR, ul. Wojska Polskiego, w przypadku niesprzyjającej pogody hala TOSiR, ul. Krupnicza 8a

**Organizator:** Międzyszkolny Klub Sportowy „Pałac Młodzieży”, ul. J. Piłsudskiego 24, tel. 14 621 15 41

**Uwagi:** dla dzieci z półkolonii oraz grup zorganizowanych

### Obóz kolarski

#### Harcerska Wyprawa Rowerowa z Małopolski do Toskanii 10 lipca

**Miejsce:** Tarnów – Presov – Szandro – Budapeszt – Balaton – Ormoz – Treste – Portogruaro – Venezia – Padwa – Bolonia – Castello – Pino

#### W okresie wakacyjnym można korzystać również z miejskich „Orlików”. Rezerwacji można dokonywać:

◆ boisko na os. Zielonym – bezpośrednio u animatorów na boisku. Orlik jest czynny siedem dni w tygodniu w godz. 13-21,

◆ boisko przy SP nr 5 – bezpośrednio u animatorów na boisku. W wakacje Orlik jest czynny od godzin popołudniowych do późnego wieczora. Dokładny harmonogram otwarcia boiska na cały miesiąc jest wywieszany na drzwiach wejściowych szkoły oraz na tablicy informacyjnej na samym boisku,

◆ boisko przy IV LO – bezpośrednio u animatorów na boisku. Orlik jest czynny siedem dni w tygodniu w godz. 10-22.

W okresie wakacji istnieje także możliwość korzystania z boiska ze sztuczną trawą przy Zespole Szkół Sportowych (ul. Zbylitowska 7), po uprzednim uzgodnieniu terminu z dyrektorką szkoły, tel. 14 633 15 17.



**Organizator:** Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Krakowska – Hufiec Tarnów, ul. Konarskiego 17, 508 228 859

### Wakacje z Pałacem Młodzieży

#### Warsztaty rekreacyjno-sportowe

1 – 4, 7 – 11, 14 – 18 i 21 – 25 lipca, godz. 08.00 – 16.00

**Miejsce:** Pałac Młodzieży, ul. Piłsudskiego 24 i hala przy ul. Gumnicka

**Organizator:** Pałac Młodzieży, ul. J. Piłsudskiego 24, tel. 14 621 15 41

#### Zajęcia dla uczniów szkół podstawowych W programie:

◆ zajęcia integracyjne, zajęcia „rozwijające wyobraźnię”

- ◆ zajęcia ruchowe z chustą KLANZA
- ◆ zajęcia muzyczne „Wyśpiewaj – wygraj”
- ◆ zajęcia plastyczne
- ◆ zajęcia taneczne, gimnastyka
- ◆ fantastyka – planszowe gry bitewne – poznanie zasad, rozgrywki
- ◆ warsztaty „Bezpieczeństwo w Internecie”
- ◆ zajęcia sportowo-rekreacyjne w tym: judo, wspinaczka sportowa, zajęcia na krytej pływalni
- ◆ gry i zabawy na wolnym powietrzu
- ◆ wycieczki turystyczno-krajoznawcze (Europejskie Centrum Bajki w Pacanowie, Dwór w Dołędze, Zagroda Felicji Curyłowej w Zalipiu, Zamek w Łańcucie, Tarnowski Park Linowy na Górze św. Marcina)
- ◆ kałambury, konkursy, tenis stołowy, gry stolikowe, kącik bajek, kącik dobrej książki

Koszt tygodniowego turnusu dla uczniów tarnowskich szkół – 130 zł, dla uczniów spoza Tarnowa – 160 zł.

#### Zajęcia dla młodzieży gimnazjalnej i starszej

**Informacje i zapisy:** Pałac Młodzieży w Tarnowie, ul. Piłsudskiego 24, tel. 14 622-03-85 w godz. 8.00 - 18.00

#### Warsztaty fotograficzne

zajęcia prowadzone są od poniedziałku do piątku w dwóch turach: 30 czerwca – 11 lipca oraz 14 – 17 lipca, godz. 11.00 – 13.00

**Miejsce:** Pałac Młodzieży

**Uczestnicy:** ok. 15 osób, młodzież gimnazjalna i starsza

**W programie:** fotograficzne pokazy multimedialne, plener fotograficzny, ocena zdjęć uczestników

#### Warsztaty plastyczne – „Tarnów w rysunku, malarstwie i fotografii młodych artystów”

28 lipca – 1 sierpnia, godz. 10.00 – 13.00

**Miejsce:** Pałac Młodzieży

**Uczestnicy:** ok. 15 osób, młodzież gimnazjalna i starsza

**W programie:** zajęcia w pracowni i w plenerze (zasady kompozycji i kadrowania w rysunku, malarstwie i fotografii, nowe techniki plastyczne), zwiedzanie zabytków architektury Tarnowa, wystawa poplenerowa

#### „Nie bądź Kopciuszek – uszyj sobie nowy ciuszek” - warsztaty krawieckie dla średniozaawansowanych

1 – 11 lipca, godz. 16.00 – 18.00

**Uczestnicy:** ok. 15 osób, młodzież gimnazjalna i starsza

**W programie:** szycie dla potrzeb własnych

# „Gwarancje dla młodzieży” w OHP

**C**entrum Kształcenia i Wychowania Ochotniczych Hufców Pracy prowadzi nabór do programu „Gwarancje dla młodzieży”. - *To duża szansa dla młodych ludzi, którzy są zagrożeni wykluczeniem społecznym, a chcieliby podnieść swoje kwalifikacje* – mówi Antoni Góral dyrektor Centrum Kształcenia i Wychowania OHP w Tarnowie.

- *W ramach planowanych projektów, młodzi ludzie będą mogli bezpłatnie uczestniczyć w rozmaitych kursach i szkoleniach, które pozwolą im podnieść kwalifikacje na rynku pracy. Wyjście naprzeciw oczekiwaniom pracodawców jest szczególnie istotne, zwłaszcza ze względu na wysoki poziom bezrobocia wśród ludzi młodych, dlatego zachęcamy do udziału w projekcie* – dodaje dyrektor Góral. Z różnych rodzajów wsparcia, w ramach projektów będzie mogło skorzystać 65 osób.

## Jaki jest wybór? OHP zrealizuje dwa projekty:

- „**Pomysł na siebie**” dla beneficjentów w wieku 15-17 lat - młodzież zagrożona wykluczeniem społecznym, zanie-

kacyjnych, możliwość nabycia kwalifikacji zawodowych poprzez udział w kursach zawodowych).

- „**Równi na rynku pracy**”, młodzież w wieku 18-25 lat, (zagrożona wykluczeniem społecznym, nieucząca się i niepracująca, wymagająca wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej w obszarze rynku pracy). Celem projektu w odniesieniu do tej grupy jest podjęcie zatrudnienia lub założenie własnej działalności gospodarczej, nabycie zawodowych kwalifikacji, ich podwyższenie lub przekwalifikowanie i uzyskanie umiejętności umożliwiających skuteczne wyjście na rynek pracy.

Uczestnicy zostaną wstępnie zakwalifikowani na podstawie formularzy zgłoszeniowych oraz rozmowy kwalifikacyjnej. Komisja rekrutacyjna zadecyduje, czy kandydat zostanie przyjęty do projektu. Szczegóły można znaleźć na stronie internetowej [www.ckiw-tarnow.ohp.pl](http://www.ckiw-tarnow.ohp.pl), lub pod numerem telefonu 14 621-72-35 wew. 120 w godz. 8.00 – 15.00.



dbująca obowiązki szkolne, posiadająca słabe wyniki w nauce oraz dużą absencję na zajęciach szkolnych, bądź nierealizująca obowiązku nauki, która zostanie objęta wsparciem prowadzącym do podjęcia dalszej nauki (wyrównanie zaległości edu-

## Przedszkolaki i pierwszaki po rekrutacji

**W** Tarnowie zakończył się nabór do przedszkoli i klas pierwszych szkół podstawowych. W przypadku szkół, wszystkie dzieci uczestniczące w rekrutacji znalazły dla siebie miejsce. W przypadku przedszkoli, rodzice kilkudziesięciorga dzieci wzięli udział w rekrutacji dodatkowej.

### Przedszkola

3.241 miejsc w przedszkolach publicznych oraz oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych przygotował tarnowski magistrat na rok szkolny 2014/2015. - *To w zupełności zaspokaja potrzeby mieszkańców* – mówi zastępca prezydenta Tarnowa Krystyna Latała. - *Warto podkreślić, że jesteśmy jednym z niewielu miast, które zapewniają miejsca wszystkim dzieciom.*

Potwierdzają to liczby i wynik rekrutacji, po której pozostało 177 wolnych miejsc. Kontynuację edukacji potwierdzili rodzice 2.070 dzieci. Na wolne miejsca przyjęto 994 dzieci. Liczba dzieci nieprzyjętych do wybranego przez rodziców przedszkola to 75. - *W tym wypadku w rekrutacji uzupełnia-*

*jącej rodzice mogą starać się o przyjęcie dzieci do tych placówek, które dysponują wolnymi miejscami* – mówi dyrektor Wydziału Edukacji w UMT Bogumiła Porębska. Dodatkowa rekrutacja potrwa do końca sierpnia.

### Podstawówki

Wszystkie dzieci uczestniczące w rekrutacji do klas pierwszych szkół podsta-

wowych znalazły miejsce w szkołach. Nabór przebiegał z zastosowaniem systemu elektronicznego. Oferta rekrutacyjna zakładała łączną liczbę 1.338 miejsc. Podczas rekrutacji przyjęto 1.149 dzieci, w tym 405 sześciolatków. Szkoły podstawowe, które nadal dysponują wolnymi miejscami, do końca sierpnia prowadzić będą postępowanie uzupełniające.



# Młodzi i zdolni



## Izabela JARMUŁA

Uczennica klasy VD w Szkole Podstawowej nr 9 w Tarnowie. Od piątego roku życia pasjonuje się tańcem. Pierwszy poważny występ taneczny zaliczyła na Olimpiadzie Przedszkolaków. Od tamtej pory należy do formacji tanecznej Klasa Tarnów. Fachową opiekę sprawują dwaj trenerzy: **Stanisław Berger** i **Dariusz Ćwik**. Oprócz nich systematyczne

szkolenia prowadzą obecni Mistrzowie Polski w Tańcach Latino-amerykańskich: **Natalia Pieciewicz**, **Andrzej Suchocki** oraz **Zbigniew Kołodziej**. Trenuje cztery razy w tygodniu. – *Zajęcia wymagają dużo wysiłku i pochłaniają sporo czasu, ale jeżeli robi się coś, co się lubi, sprawia to ogromną frajdę. Na treningach mogę „wytanńczyć” swoją energię i pomimo ciężkiej pracy, dodatkowo czerpać niezwykłą przyjemność – mówi Iza.*

### Sukcesy Izy:

Uczestnictwo w Mistrzostwach Okręgu Małopolskiego, Mistrzostwach Polski Południowej, Mistrzostwach Polski PTT i FTS dzieci starszych, Ogólnopolskich Turniejach z udziałem par zagranicznych. Izie brakuje tylko jednego zwycięstwa do osiągnięcia najwyższej klasy „C” w kategorii wiekowej 12-13 lat. Do tej pory zdobyła 28 pucharów i 16 medali za czołowe miejsca w zawodach tanecznych.

– *Taniec to wspólna zabawa, która daje dużo satysfakcji, uczy dyscypliny, miłości do piękna i estetyki. Mogę nim wyrazić swoje emocje, umiejętności, całą siebie. Jest to dyscyplina bardzo elegancka, kulturalna, przepelniona piękną muzyką, skoordynowanym ruchem i kolorowymi strojami. Taniec towarzyszy mi wszędzie: w szkole, w czasie zabawy i nauki. Przede wszystkim jednak wypełnia wolny czas. Właśnie z nim planuje swoją przyszłość. Chce tańczyć zawodowo, by zostać trenerką... Bo w życiu trzeba robić to, co się kocha – mówi.*

## Mikołaj DUCH

Uczeń kl. VI A w Szkole Podstawowej nr 8 w Tarnowie. Od pierwszych dni nauki wyróżnia się szybkim tempem pracy, dużą wiedzą ogólną, umiejętnościami matematycznymi oraz sposobem wypowiedzania się. W pełni jego uzdolnienia ujawniły się w klasie czwartej.

Jest ponadprzeciętną osobą. Ma bogate słownictwo. Charakteryzuje się umiejętnością przenikliwej obserwacji. Potrafi w sposób dojrzały wypowiadać się na wiele różnych tematów: gospodarczych, ekonomicznych, historycznych. Jego argumenty są przemyślane i świetnie dobrane, poparte konkretną wiedzą. Pasjami czyta. Posiada niezwykłą wyobraźnię, czego dowodem są jego prace literackie. Potrafi pisać ciekawie. Ma wiele niezwykłych pomysłów, pisze teksty nietuzinkowe. Lubi łamigłówki, rebusy, zagadki, itp. Ma niezwykle zdolności matematyczne. Posiada dobrą pamięć, nie sprawia mu problemów przyswajanie nowej wiedzy. Odnajduje i interpretuje związki przyczynowo-skutkowe, wyszukuje informacje zawarte w różnych tekstach kultury, analizuje, porównuje, porządkuje i syntetyzuje informacje. Jest uczniem inteligentnym i bystrym. Posiada dużą rozpiętość uwagi, która umożliwia mu koncentrowanie się i pogłębianie zainteresowań. Charakteryzuje się silną motywacją, zapałem do nauki, determinacją i ambicją.

### Sukcesy Mikołaja:

Laureat Kuratoryjnego Konkursu Matematycznego dla uczniów szkół podstawowych 2013/2014, I miejsce w Międzyszkolnym Finale Turnieju Gry Planszowej Dobble „Mistrz Spostrzegawczości”, III miejsce w konkursie organizowanym przez Gimnazjum nr 11 „Obserwuję przyrodę i biegle liczę”, udział w Matematycznym Mistrzu Dzieci i Młodzieży „Matematyka innego wymiaru” 2014 (nie ma jeszcze wyników).



## Mateusz JARMUŁA

Tegoroczny absolwent Liceum Plastycznego Zespołu Szkół Plastycznych w Tarnowie, dyplom w pracowni reklamy wizualnej, aneks z rysunku i malarstwa. Pasjonat sztuki, malarstwa starych mistrzów, współczesnej abstrakcji i awangardy, którą przekłada na język mody.

Jego kolekcja dyplomowa składająca się z 8 zestawów prezentowana była w Sali Lustrzanej w obecności przedstawicieli Konsulatu i Instytutu Francuskiego oraz przedstawicieli Kuratorium, a jedna z prac „Identyfikacja i kolekcja mody Mateusz Jarmuła była częścią ekspozycji w galerii BWA na wystawie wybranych dyplomów 2014 ZSP w Tarnowie. Celem tego projektu było opracowanie identyfikacji oraz 8 sylwetek będących na granicy awangardy i sztuki użytkowej. – *To zbiór doświadczeń, pasji i przemyśleń związanych z człowiekiem i tego, czym jest wobec sztuki – mówi Mateusz.*

Na całość dyplomu składają się: identyfikacja (logo, wizytówki, papier firmowy, koperty, metki, opakowania i inne) oraz kolekcja ubrań (18 elementów oraz 4 pary autorskich butów). – *Moja*



*kolekcja czerpie inspiracje z dwóch nurtów: kultury skandynawskiej i stylistyki fabrycznego loftu, tzw. styl industrialny. Wspólnym mianownikiem są kolory naturalne: biel, szarość, czerń. Materiały przetworzone są w myśl skażenia materiału pracą człowieka, jak gdyby rzecz wyszła prosto z fabryki nie do końca dopracowana, zniszczona, pozostawiona w dużej mierze przypadkowi – mówi.*

### Sukcesy Mateusza:

Twórca kostiumów i stylizacji do filmu „Imaginatio”, który dostał główne wyróżnienie podczas festiwalu filmowego „Dozwolone od 21” w Warszawie, wyróżniony zakwalifikowaniem do wystawy pokonkursowej w kategorii „rysunek” podczas I Ogólnopolskiego Biennale Rysunku i Malarstwa „Figury ciała” w Poznaniu, wyróżnienie podczas Ogólnopolskiego Pleneru Malarskiego w Jeżowie 2013, trzykrotny półfinalista Off Fashion – Międzynarodowego Konkursu dla Projektantów i Entuzjastów Mody, uczestnik Mielec Fashion Week, laureat II nagrody na Mielec Fashion Time - projekty modowe zostały zrealizowane na zajęciach reklamy wizualnej.

# Wspominamy pierwsze wolne wybory

Na początku czerwca obchodziliśmy 25. rocznicę pierwszych wolnych wyborów. Jesteśmy krajem ludzi, którzy żyjąc tu, pracując codziennie w pocie czoła, zapominają, jak wiele się zmieniło przez te 25 lat w Polsce. Szczególnie młodsze pokolenie, które oddycha wolnością przez ostatnie ćwierćwiecze, nie pamięta, jak różni się dzisiejsza Polska od Polski PRL-owskiej z 1989 r. Aby pokazać kontrasty poprosiliśmy kilka znanych postaci związanych z Tarnowem o podzielenie się swoimi wspomnieniami związanymi z tym wydarzeniem.

## Henryk Słomka-Narożański, zastępca prezydenta Tarnowa

Na przestrzeni ostatniego ćwierćwiecza, od pierwszych, wolnych wyborów Tarnów zmienił się nie do poznania. Dlatego, nietypowo, zamiast skupiać się na tym ważnym w historii Polski głosowaniu, które, co oczywiste, otworzyło nam drzwi do Europy i świata, chciałbym pokazać jak ewoluowało moje miasto. Jak wyglądało kiedyś, a jakie jest dziś. Dobrze pamiętam ten czas. Pracowałem wtedy w Wydziale Geodezji, który mieścił się opodal tarnowskiego Rynku, przy ulicy Weklsarskiej. Kamienica – coś straszego, obskurna, zawilgociona, odstraszała swoim wyglądem. Dziś to już na szczęście tylko wspomnienie. Dość przygnębiające.

W owym czasie, w większości, mieszkańcami kamienic w Rynku byli ludzie, którzy, mówiąc delikatnie, budzili respekt. Popołudniami i wieczorami przez ścisłe centrum miasta się raczej nie chodziło. Ja, mimo wszystko, miałem z mieszkańcami Rynku dobry kontakt, jakoś mnie lubili. Pamiętam zdarzenie, gdy wręcz mnie ochronili. Któregoś dnia, mieszkaniec równie podejrzanego, lecz innego, rewiru miasta, chciał zabrać mi portfel. Wtem, zza rogu, wyskoczył mój, rynkowy „podopieczny” i udaremnił zdarzenie skutecznie odstrasżając oprycha!

Pewnego razu gościłem rodzinę z innego miasta. Zaprosiłem wszystkich na niedzielny spacer wokół Ratusza. W pewnym momencie, gdy zbliżaliśmy się do granic Żydowskiej, tuż przed nami pojawiła się skądinąd znajoma mi, choć ledwie widoczna spode grzywy, twarz. Jegomość charakterystycznym po spożyciu tonem wyartykułował „Dzień dobry Panie Inżynierze!”. Z jednej strony dumny byłem z takiego poważania, z drugiej, w obliczu poważnych gości z dużego miasta – trochę się wstydziłem.

Dziś, gdy idę przez Rynek, mam poczucie wolności i nieskrępowania. Patrzę na odnowione kamienice, rozmawiam swobodnie. Wiem, że moje dzieci, bez problemu, w każdej chwili mogą przekraczać granice i podróżować. A ja patrzę na Tarnów, który zmienia się w oczach. Pięknieje. Jestem z niego dumny. Wiem, że bez przemian sprzed 25 lat nie wyglądałby dzisiaj tak ładnie.



## Prof. dr hab. Stanisław Komornicki, rektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej

Nie da się ukryć, że należałem do wcale licznej grupy tych, którzy nie za bardzo wierzyli w to, że „jeden słuszny system”, który panował w naszym kraju, może kiedyś upaść. Na szczęście jestem zbyt młody, żeby na własnej skórze pamiętać pierwsze czarne lata PRL-u (w październiku 1956 rozpocząłem naukę w pierwszej klasie), ale dobrze pamiętam marzec 1968, kiedy płakałem pod Collegium Novum i uciekałem przed armatką wodną. Wydawało mi się, że cudowny „karnawał Solidarności” w latach 1980-1981 to było wydarzenie całkiem wyjątkowe i wprowadzony w grudniu 1981 stan wojenny tylko mnie i moich kolegów w tym upewnił. W końcu Armia Radziecka stała wszędzie pilnując ustroju i przewodniej roli PZPR, co dziś niektórym wydaje się tylko opowieścią „dla niegrzecznych dzieci”, a niektórzy w ogóle w to nie wierzą. Nie byłem więc w latach osiemdziesiątych na żadnych wyborach, bo po co? Żeby znów można było ogłosić zwycięstwo listy PRON i prawie stu procentową frekwencję?

Kiedy więc trwały obrady Okrągłego Stołu - znów wydało mi się to tylko kolejnym propagandowym wybiegiem, kolejnym sposobem na oszukanie społeczeństwa przez pozorne zmiany - jak w 1956 i 1970. Widać to było też w kampanii, która po-

przedziła wybory w czerwcu 1989. Dostęp tzw. strony solidarnościowej do mediów był bardzo ograniczony, ale i tak wszyscy w moim otoczeniu wiedzieli doskonale, kto jest „naszym” kandydatem.

Przyszedł dzień 4 czerwca 1989. Piękna pogoda. Poszliśmy jednak do wyborów, starannie skreślając każde nazwisko na tzw. liście krajowej, a na naszej lokalnej dla tzw. „wolnych kandydatów” pozostawiając tylko z góry znane nazwisko. Podobnie było na kartce wyborczej do Senatu. Jakaż była nasza radość, gdy po paru dniach okazało się, że „nasi zwyciężyli”, a „przewodnia siła narodu” poniosła sromotną klęskę. Razem ze mną i moją małżonką do lokalu wyborczego udała się nasza 4-letnia wówczas córka. Ta „lekcja demokracji” była dla niej niezapomnianym przeżyciem. Od kiedy poszła po raz pierwszy samodzielnie zagłosować w referendum o przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej nie wyobraża sobie wyborów bez swojego uczestnictwa.





## Roman Ciepela, wicemarszałek Małopolski

25 lat temu, podczas wyborów, pracowałem w komisji wyborczej w lokalu przy ul. Parkowej – w siedzibie klubu osiedlowego. Pamiętam, że była bardzo duża frekwencja, a głosowaniu towarzyszyła niepewność i niedowierzenie, że to naprawdę się dzieje. Po zamknięciu lokalu było liczenie głosów, które trwało wiele godzin. Członkowie komisji należeli do różnych komitetów, nie mieliśmy doświadczenia w takich działaniach, za to mieliśmy aż nadto zapału. Pracy towarzyszyły duże emocje, bo każdy chciał jak najlepiej wywiązać się z postawionego przed nim zadania. Pamiętam nasze zdumienie, kiedy sprawdzaliśmy karty do głosowania i liczyliśmy głosy, które zostały oddane na kandydatów do Senatu RP. Przeglądaliśmy kolejne

karty i coraz wyraźniej rozumieliśmy, że jesteśmy świadkami chwil niezwykle istotnych dla przyszłości naszego kraju. Głosujący popierali kandydata Komitetu Obywatelskiego „Solidarność”. W te powyborcze noce nie było jeszcze do końca wiadomo, co to dołącznie oznacza dla nas, obywateli. Miałem jednak przekonanie, że jestem świadkiem historycznego przełomu.



## Krystyna Latała, zastępca prezydenta Tarnobrzegu, założycielka i wieloletnia prezes Radia MAK

To był czas, kiedy niemożliwe zaczęło być możliwe. Spełniał się cud, w który nikt wcześniej nie wierzył. Spełniał się tu i teraz. W naszym życiu pojawiały się nowe, niewyobrażalne wcześniej możliwości. Nie wolno, nie można było z nich nie skorzystać. Marzyć – chciało się człowiekowi zawsze. Ale teraz można było spełniać marzenia. Przynajmniej niektóre. Bo skoro upadek komunizmu stał się faktem to znaczy, że wszystko zdarzyć się może.

W tej atmosferze ogólnego entuzjazmu i radosnego optymizmu, w tym szczególnym stanie uniesień ducha „ta para skrzydeł, co drzemie w nas”. Ta para skrzydeł wielu z nas zaczęła się wreszcie rozwijać do lotu.

I tak oto stawało się nowe. A nowe znaczyło wolne, niezależne: wolne wybory, wolne media. I w tym miejscu właśnie zaczy-

na się najpiękniejsza przygoda mojego życia. Zawsze marzyłam o Radiu. A teraz mogłam je stworzyć. Tak powstało Radio Maks. Cóż to była za wspaniała radość tworzenia. A później radość działania. Oczywiście były też i trudności, ale one nas tylko inspirowały. Powtarzaliśmy maksymę komandosów amerykańskich „ręczy niemożliwe robimy od ręki, a tylko cuda zabierają nam trochę czasu. I działa się – wszystko grało i to pięknie! Żeby tak mogło brzmieć i funkcjonować – musiał zaistnieć jedyny w swoim rodzaju zestrój okoliczności, talentów i umiejętności uporczywości i pasji. Ten zestrój, tę jedyną w swoim rodzaju jakość, to brzmienie szczególne, tworzyli ludzie. Wszyscy Ludzie Radia – jak zawsze o nich myślę – moi Wspólnicy i Pracownicy – „pozytywnie zakręcenii”, lekko szaleni, bardzo i wszechstronnie uzdolnieni, a przy tym odpowiedzialni, zdyscyplinowani, pracowici.

Dla mnie Radio na zawsze pozostaje najważniejszą częścią pięknie spełnionego marzenia. DZIĘKUJĘ IM ZA TO! DZIĘKUJĘ ZA TO WOLNOŚCI.

## Piotr Filip, dziennikarz

Przede wszystkim chcę jasno określić, że nie mam żadnego tytułu, aby w tej sprawie wypowiadać się w czyimkolwiek imieniu poza własnym. Nie jest to zatem żaden vox populi, głos środowiska, jakiegoś przedstawiciela, czy reprezentanta.

Dzisiaj bardzo łatwo wiele kwestii zracjonalizować, pewny jestem jednak, że rok 1989 to był czas radości, nawet euforii. Realizował się scenariusz wcześniej uważany za nieprawdopodobny - okazało się, że system w Polsce zmieni się jeszcze za naszego życia.

Śledziłem obrady „okrągłego stołu”, było rzeczą oczywistą, że należy wspierać kampanię wyborczą Komitetów Obywatelskich „Solidarność”, a 4 czerwca oddać głos na naszych kandydatów, skreślając przy tym w całości listę krajową ówczesnej władzy, aby się do końca życia nie musieć wstydić.

Pamiętam wielki wiec przedwyborczy na Rynku w Tarnobrzegu, podczas którego prezentowali się lokalni kandydaci Komitetu Obywatelskiego. Wielki w sensie ogromnej liczby

ludzi, demonstrujących, że myślą podobnie. Jedynym zgrzytem były kontrowersje przy wyłanianiu kandydata do Sejmu. W pewnym momencie okręg tarnobrzegi był jedynym w Polsce, gdzie o mandat dla opozycji miało ubiegać się dwóch kandydatów. W drugiej turze wyborów, 18 czerwca, już nie brałem udziału – mało ważne było jacy kandydaci PZPR zasiądą w sejmowych ławach.

Wynikom wyborów czerwcowych towarzyszyły wielkie nadzieje. Zwłaszcza młodych ludzi, którzy wszystko (prawie) mieli jeszcze przed sobą. Jak te nadzieje zostały zagospodarowane, to już temat na inną opowieść. Wtedy jednak wszystkim było nowe, radosne, a ja byłem młodszy o 25 kilogramów.



# ZPS z Certyfikatem Zarządzania Środowiskowego

**Z**espół Przychodni Specjalistycznych (ZPS) uzyskał kolejny certyfikat, tym razem potwierdzający prowadzenie działalności zgodnie z procedurami wspierającymi ochronę środowiska i zrównoważonego rozwoju. Równolegle do certyfikatu Zarządzania Jakością ISO 9001, ZPS wdrożył certyfikat zgodności Systemu Zarządzania Środowiskowego z normą ISO 14001:2004.

ZPS audytowany był w kwietniu przez jednostkę certyfikującą DNV. Spełnił wszystkie obowiązujące normy i procedury, w konsekwencji uzyskując certyfikat zgodności Systemu Zarządzania Środowiskowego z normą ISO 14001:2004. Warto podkreślić, że w tym samym czasie odbywała się recertyfikacja zgodności działań ZPS z procedurami Zarządzania Jakością. Audyt wypadł pozytywnie i ZPS uzyskał recertyfikat ISO 9001.

System Zarządzania Środowiskowego dotyczy uregulowania i zarządzania działaniami przedsiębiorstwa, które mają lub mogą mieć wpływ na środowisko naturalne. Przyjęty system procedur wewnętrznych umożliwia wspieranie ochrony środowiska w myśl idei zrównoważonego rozwoju, przy uwzględnieniu potrzeb społeczno-ekonomicznych.

- *Zintegrowany system zarządzania jakością poparty certyfikatami ISO 9001 oraz ISO 14001 potwierdza stosowanie przez Zespół Przychodni Specjalistycznych najlepszych praktyk zarządzania oraz prowadzenie działalności w harmonii z otoczeniem i zgodnie z wszystkimi wymogami prawa w zakresie ochrony środowiska - mówi prezes ZPS Artur Asztabski.*



# Nowe kontrakty w MCM

**M**ościckie Centrum Medyczne rozszerza zakres usług. Placówka od pierwszego lipca posiada kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia na leczenie stomatologiczne. Obejmuje on świadczenia ogólnostomatologiczne i ogólnostomatologiczne dla dzieci i młodzieży. Ponadto spółka zakupiła nowy aparat punktowy RTG zęba, dzięki czemu będzie wykonywać zjęcia we własnym zakresie.



Kolejną nowością w ofercie MCM to programy profilaktyczne. Od 1 lipca w ramach kontraktu z NFZ placówka prowadzi programy zdrowotne w zakresie programu profilaktyki raka piersi – etap podstawowy w pracowni stacjonarnej.

MCM wygrał również konkurs Urzędu Miasta Tarnowa „Edukacja i profilakty-

ka wspomagająca wczesne wykrywanie raka piersi u kobiet – punkt samobadania piersi”. Program obejmuje promocję zdrowia i propagowanie zachowań prozdrowotnych w szczególności poprzez bezpośrednie edukowanie, zachęcanie do indywidualnej odpowiedzialności za własne zdrowie oraz prowadzenie społecznej kampa-

nii edukacyjnej. Program skierowano do nie mniej niż 600 kobiet zamieszkałych i zameldowanych na terenie miasta Tarnowa. Cele jego realizacji to: podniesienie poziomu wiedzy w zakresie epidemiologii, profilaktyki, diagnostyki i terapii raka piersi oraz wpływanie na zachowania prozdrowotne skutkujące zwiększeniem udziału kobiet w badaniach przesiewowych wykonywanych w ramach Populacyjnego Programu Wczesnego Wykrywania Raka Piersi.

- *MCM konsekwentnie rozwija się, pozyskuje nowe kontrakty, na które jest duże społeczne zapotrzebowanie, wygrywa konkursy, wzbogaca się o nowy sprzęt diagnostyczny. To działania, które skutkują podniesieniem standardu usług, z optymizmem pozwalają patrzeć w przyszłość – podsumowuje zastępca prezydenta Henryk Słomka-Narożański.*

# MOPS dla niepełnosprawnych

**M**iejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Tarnowie ruszył z kolejną inicjatywą. Tym razem to projekt społeczny pod nazwą „S.O.S. dla Życia”, skierowany do samotnych osób niepełnosprawnych i najstarszych mieszkańców.

Obserwowany od kilku lat proces starzenia się społeczeństwa nabiera tempa, zwiększa się również odsetek Polaków z orzeczonym stopniem niepełnosprawności.

Jak wynika z dostępnych opracowań diagnostycznych, duży odsetek starszych osób niepełnosprawnych, które z uwagi na wiek i stan zdrowia wymagają pomocy,

pozostaje przez większość dnia bez bezpośredniego wsparcia osób trzecich lub są całkowicie zdane na siebie. Jeżeli w tym czasie dojdzie do sytuacji wymagającej interwencji służb medycznych, a osoba poszkodowana straci przytomność, praca służb ratunkowych jest znacznie utrudniona.

- Podobne problemy występują również na terenie Tarnowa. Dlatego opracowaliśmy projekt, którego celem jest poszerzenie zakresu form wsparcia, przeciwdziałanie poczuciu osamotnienia i bezradności oraz usprawnie-



nie pracy służb medycznych podczas akcji ratunkowych – mówi dyrektor tarnowskiego MOPS **Dorota Krakowska**.

Specjalnie dla potrzeb projektu opracowana została „Karta informacyjna”, zawierająca najważniejsze dane osoby starszej lub niepełnosprawnej, takie jak stan zdrowia (choroby przewlekłe, przyjmowane leki, ewentualne uczulenia), dane kontaktowe lekarza prowadzącego, dane kontaktowe do osoby najbliższej czy miejsce przechowywania kluczy do mieszkania.

- Wypełniona karta informacyjna jest wkładana do specjalnego pudełka z logo projektu. Następnie pudełko jest umieszczone w miejscu także oznaczonym logo np. w lodówce – wyjaśnia **Jolanna Albin** z MOPS, koordynator projektu.

Pakiety można odebrać osobiście w siedzibach: MOPS-u przy al. M.B. Fatimskiej, CenterMed-u przy ul. Chopina 3 i Przychodni Leczenia Narządu Ruchu Geronimo przy ul. Mościckiego 14.

Pudełka wraz z kartami trafiają do wszystkich chętnych. – Akcja cieszy się ogromnym zainteresowaniem.

Cały czas pracujemy nad tym, aby pakiety trafiły do jak największej liczby osób – mówi dyr. Krakowska

Jak podkreśla prezes CenterMed **Andrzej Witek**, w placówce przy ul. Chopina 3 można także bezpłatnie założyć Indywidualne Konto Zdrowotne i otrzymać kartę „Programu ZdrowJA”.

Koszty projektu pokrywane są w całości przez jego partnerów. Szczegółowe informacje dostępne są w MOPS pod numerem telefonu **14 688 20 02**.

## Ministerstwo dla MOPS

**M**inisterstwo Pracy i Polityki Społecznej ogłosiło wyniki konkursu zorganizowanego w ramach Programu „Oparcie Społeczne dla Osób z Zaburzeniami Psychicznymi”. 30 tysięcy złotych otrzymał tarnowski MOPS na realizację projektu „Tacy sami jak inni”.

Projekt skierowany jest do dzieci autystycznych, ich rodzin, bliskich oraz najbliższego otoczenia. - Chcemy pomóc w tworzeniu przyjaznych warunków wzrostu, rozwoju i życia dla takich osób – mówi dyrektor MOPS **Dorota Krakowska**.

W ramach projektu zaplanowano terapię indywidualną dzieci autystycznych, zorganizowanie wyjazdu integracyjnego dla ich rodziców i opiekunów oraz prowadzenie grup wsparcia dla rodzin. Ponadto zostaną zorganizowane tarnowskie obchody „Europejskiego Tygodnia Autyzmu”.

„Tacy sami jak inni” to kolejny pomysł MOPS, po „Asystencie Rodziny” i „Koordynatorze Rodzinnej Pieczy Zastępczej”, który został wsparty finansowo przez ministerstwo.

Dodatkowe informacje dostępne są w MOPS przy al. Matki Bożej Fatimskiej 9, pok. nr 8, tel. 14 688 20 08.

- Zachęcamy do kontaktu, ponieważ program jest skierowany nie tylko do klientów MOPS, ale również do wszystkich mieszkańców Tarnowa - mówi **Kinga Dzdulich** z MOPS.

Kinga Dzdulich z MOPS.



## Hierarchia postępowania z odpadami... cz.3

# Recykling

**K**olejnym krokiem w hierarchii postępowania z odpadami jest tzw. recykling. W dużym skrócie opowiemy co to jest recykling i dlaczego jest tak ważny.

W myśl Ustawy o odpadach, recykling to „taki odzysk, który

downictwie przy izolacji termicznej i akustycznej. Istnieje jeszcze możliwość wykorzystania odpadu szklanego w bardziej kreatywny sposób, jak np. ze szkła butelkowego, możemy zrobić całkiem oryginalną lampę (zdj.).



polega na powtórny przetworzeniu substancji lub materiałów zawartych w odpadach w procesie produkcyjnym w celu uzyskania substancji lub materiału o przeznaczeniu pierwotnym lub o innym przeznaczeniu, w tym też recykling organiczny, z wyjątkiem odzysku energii”. W tym miejscu zatrzymamy się przy selektywnej zbiórce odpadów, gdyż ona ułatwia przeprowadzenie recyklingu wielu surowców wtórnych a zwłaszcza szkła, papieru, aluminium, tworzyw sztucznych czy opakowań wielomateriałowych.

Przez wiele lat królowało przekonanie, że śmieć to po prostu śmieć i nic nie jest wart. I jedynym sposobem na pozbycie się śmieciowego problemu jest wyrzucenie ich do kosza a następnie wywiezienie na składowisko odpadów. Na szczęście podejście społeczeństwa do tego ogromnego problemu jakim jest sposób pozbywania się śmieci bardzo się zmienił. Ważne jest, że zaczynamy dostrzegać w odpadach ogromny potencjał. I tak np. Chiny kupują od USA rocznie tony zużytego papieru, plastikowych opakowań czy popsutego sprzętu elektronicznego. Wszystko to, co nie nadaje się do wykorzystania i recyklingu jest po prostu spalane w elektrociepłowniach. Okazało się, że jest to rozwiązanie dużo tańsze niż kupowanie węgla czy gazu.

Świat pokazuje „możliwości łączenia ekologii z ekonomią. Aby móc zarobić na ratowaniu Ziemi przed zalewającą falą śmieci musimy nauczyć się segregacji odpadów. Co to jest segregacja? Segregacja polega na oddzieleniu ze strumienia odpadów te, które charakteryzują się takimi samymi właściwościami i takim samym charakterem. Każda gmina opisuje szczegółowe wytyczne odnośnie typów odpadów zbieranych w danym rejonie oraz przygotowuje instrukcje dotyczące tego, co należy, a czego nie wolno wrzucać do danego worka lub kontenera.

Wróćmy do recyklingu. Proces recyklingu **szkła** jest stosunkowo prosty i pozwala zaoszczędzić energię oraz zmniejszyć eksploatację złóż naturalnych. Proces ten polega na spalaniu odpadów w hucie szkła w temperaturze ok. 1500°C. Głównie otrzymuje się nowe opakowania szklane jak np. butelki czy słoiki. Otrzymujemy również wełnę szklaną, mającą zastosowanie przy materiałach izolacyjnych. Powstaje szkło piankowe wykorzystywane w bu-

**Makulatura**, czyli wyselekcjonowany papier jest surowcem wtórnym, z którego w procesie recyklingu produkuje się masę celulozową. Recykling ten jest bardzo ważny, ponieważ produkcja nowego papieru jest niezwykle obciążająca dla środowiska, przede wszystkim ze względu na wycięcie ogromniej ilości drzew, jak również ze względu na duże zużycie ilości wody oraz substancji chemicznych. Makulaturę wykorzystuje się przede wszystkim do produkcji: papieru na zeszyty, gazet, kopert czy kartek do ksero, do produkcji papieru opakowaniowego, tektury czy papieru toaletowego.

Z naszymi pociechami i nie tylko możemy wyczarować przedmioty takie jak zabawki (zdj.), niebanalną biżuterię (zdj.) czy funkcjonalny koszyk na drobne przedmioty, które nie mogą w naszych domach znaleźć stałego miejsca (zdj.).



Jeśli chodzi o **odpady metalowe**, najbardziej opłacalnym recyklingiem jest recykling metali jednego rodzaju blachy jak np. aluminium czy stali. Produkcja aluminium wiąże się z eksploatacją złóż, które nie są odnawialne. Recykling aluminium prowadzi do zmniejszenia kosztów produkcji nowego opakowania, mniejszego zużycia energii oraz zmniejszenia zużycia złóż nieodnawialnych. Tak więc proces ten jest opłacalny tak pod względem finansowym jak również środowiskowym.

Oprócz powstających opakowań z aluminium w procesie recyklingu, wtórne aluminium jest wykorzystywane chętnie przez przemysł motoryzacyjny.

Nasza wyobraźnia pozwala nam wykorzystać odpady metalowe w nieco bardziej oryginalny sposób jak np.



**Tworzywo sztuczne.** Problem rosnący w zastraszającym tempie. Odpadów z tworzyw sztucznych z roku na rok jest co raz więcej. Wiąże się to z tym, iż jednocześnie są wytrzymałe i stosunkowo lekkie, dlatego firmy chętnie z nich korzystają. Podstawowym surowcem do produkcji tworzyw sztucznych jest ropa naftowa. W związku z tym recykling tego typu odpadów jest ważny i będzie w przyszłości odgrywał co raz większą rolę. Rodzajów tworzyw sztucznych jest naprawdę szereg, najbardziej znanym dla nas jest Politereftalan etylenu czyli tzw. w skrócie PET. Jest to tworzywo wykorzystywane do produkcji butelek na napoje, ale również do produkcji naczyń kuchennych, które wymagają dużej odporności na wysoką temperaturę. Odpady typu PET są obecnie niezwykle kłopotliwe. Ich produkcja wzrasta, jest ich więcej i więcej a objętość jaką zajmują, jest bardzo duża. W procesie recyklingu powstaje regranulat PET, który może być wykorzystywany między innymi do produkcji włókien, płyt i folii. Od-

pady typu PET wykorzystywane są również do produkcji bluz tzw. polarowych. Jedna z firm odzieżowych rozpoczęła wykorzystywać tego rodzaju odpady do produkcji materiału dżinsowego. Wachlarz możliwości wykorzystywania odpadów z tworzyw sztucznych jest naprawdę szeroki.

W tym przypadku również możliwe jest alternatywne wykorzystanie odpadów z tworzyw sztucznych. (zdj.)



Należy jeszcze wspomnieć o **opakowaniach wielomateriałowych**. Nie rzadko mamy problem, do którego pojemnika powinniśmy je wyrzucić. Ważne jest, aby pamiętać, że odpady te również poddawane są recyklingowi. Dlatego istotna jest ich segregacja. Wspomniane opakowanie jest specyficzne ponieważ składa się z kilku warstw różnego materiału np. z papieru, tworzywa sztucznego oraz bardzo cienkiej folii aluminiowej. Najwięcej jest papieru ok. 75-80% więc wydawać by się mogło, że powinniśmy je wyrzucić do pojemnika z makulaturą. Jednak jest inaczej. Pamiętajmy: opakowanie wielomateriałowe wyrzucamy do pojemnika z tworzywami sztucznymi. W praktyce opakowanie to jest najczęściej nazywane „tetrapakiem” lub „kartonikiem”. Opakowania te są powszechnie wykorzystywane w przemyśle spożywczym ze względu na swoje właściwości: lekkość, wytrzymałość i hermetyczność. Jest ich ogromna ilość przy czym zajmują dużo miejsca ze względu na swoją objętość. Dlatego ważne jest aby przed wyrzuceniem do pojemnika zgnieść je. W wyniku recyklingu opakowań wielomateriałowych otrzymuje się między innymi różnego rodzaju papiery.

Reasumując musimy zrozumieć istotę recyklingu, wyrobić sobie nawyki, które sprawią, że recykling będzie coraz bardziej powszechny i efektywny. Dzięki temu ograniczymy ilości śmieci zalegające na składowiskach i dzikich wysypiskach. Ograniczymy materiały, surowce i zapobiegniemy dewastacji środowiska naturalnego dla naszych przyszłych pokoleń.

Artykuł przygotowany w ramach projektu pn. „**Opracowanie kompleksowego planu gospodarki odpadami dla subregionu tarnowskiego**” realizowanego przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej przyznanych w ramach konkursu dotacji dla jednostek samorządu terytorialnego oraz zrzeczeń jednostek samorządu terytorialnego na działania wspierające podnoszenie dostępności, jakości i efektywności usług publicznych ogłoszonego przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013.

# Finał kampanii „Eko-trendy w gospodarce odpadami”

**C**o roku w czerwcu obchodzony jest „Światowy dzień ochrony środowiska”. To dobra okazja, aby sfinalizować działania podejmowane właśnie na rzecz środowiska naturalnego, naszego bliskiego i dalszego otoczenia. W Parku Strzeleckim w Tarnowie spotkali się uczestnicy akcji ekologicznych aby podsumować kampanię „Eko-trendy w gospodarce odpadami”, zorganizowaną przez Urząd Miasta Tarnowa, przy udziale firmy ARGO-FILM oraz wsparciu



żonego w rejonie osiedla Westerplatte, Lasu Lipie i Góry św. Marcina. Należy podkreślić, że rozszerzenie akcji porządkowej

kolejny zapewniła terminową obsługę i odbiór baterii zebranych w placówkach, które wzięły udział w akcji. Należy pamiętać, że wyrzucenie baterii lub akumulatora na śmietnik razem z innymi odpadami komunalnymi jest zagrożone karą grzywny w wysokości nawet 500 zł.

W zbiórce baterii udział wzięło 69 tarnowskich placówek. Zbiórkę przeprowadzono w 26 przedszkolach, 17 szkołach podstawowych, 7 gimnazjach, 14 szkołach ponadgimnazjalnych, do akcji włączyły się



## finansowym Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

Podczas finału wspinał się przesłanie ekologiczne przedstawiły dzieci z Przedszkola Publicznego nr 32 w Tarnowie, „Przedszkola promującego zdrowie” ale też przestrzegającego zasad ochrony środowiska.

W ramach kampanii przeprowadzono m.in. akcje: „Posprzątajmy razem Tarnów” (rozszerzenie tradycyjnego „Wiosennego Sprzątania Wątku”), „Zbieramy zużyte baterie” oraz konkurs na eko-zabawkę „Coś z niczego”. Magistrat przygotował również eko-gadżety, które zostaną przekazane placówkom oświatowym. Mają one zwracać uwagę na konieczność selektywnego gromadzenia odpadów i wykorzystywania surowców wtórnych.

W tym roku do akcji „Posprzątajmy razem Tarnów” przystąpiło 230 uczestników z 7 placówek oświatowych, Zakładu Poprawczego w Tarnowie oraz pensjonariusze z 2 Zakładów Karnych w Tarnowie i w Tarnowie-Mościcach. **Łącznie zebrano 4120 kg odpadów**, przyczyniając się do uporządkowania terenów wzdłuż Wątku i wokół Kantonii, nad rzeką Białą, a także obszaru poło-

na osiedle Westerplatte, Las Lipie oraz Góry św. Marcina nastąpiło po sugestii mieszkańców, którzy licznie odwiedzając te tereny – bo są to ich ulubione miejsca rekreacji – zauważyli dużą ilość odpadów zaśmiecających urokliwe zakątki.

Tegoroczna, X już akcja „Zbieramy zużyte baterie”, podobnie jak w latach ubiegłych prowadzona była we współpracy ze Spółdzielnią ARGO-FILM. Zwracaliśmy uwagę na zagrożenie zanieczyszczeniem środowiska przez substancje zawarte w bateriach i akumulatorach. Ustawa o bateriach i akumulatorach zakazuje wyrzucania zużytych baterii i akumulatorów razem z innymi odpadami, gdyż zawierają one szereg substancji szkodliwych dla środowiska, takich jak najłżejszy ze wszystkich metali lit oraz metale ciężkie – kadm, rtęć, ołów, cynk, nikiel, które nie ulegają neutralizacji i redukcji w środowisku. Jedna mała bateria jest w stanie skażać 1 m<sup>3</sup> gleby oraz zatruć 400 l wody. Przeciętnie w 1 tonie zużytych ogniw występują 3 kg rtęci oraz 0,5 kg kadmu. Najlepszym rozwiązaniem, bezpiecznym dla środowiska jest przekazywanie baterii firmom, które zajmują się ich nieszkodliwianiem. Spółdzielnia Pracy ARGO-FILM po raz

także: Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, Centrum Kształcenia Ustawicznego, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy im. Eugenii Gierat oraz Zespół Szkół Niepublicznych Stowarzyszenia „Siódemka”. **Łącznie zebrano 5266 kg baterii i akumulatorów**, które zostały zutylizowane w sposób niezagrażający środowisku, z wykorzystaniem surowców wtórnych.

W tym roku powrócił konkurs polegający na wykonaniu eko-zabawki „Coś z niczego”. **Do konkursu zgłosiło się 14 placówek oświatowych** z terenu Tarnowa, w tym 9 szkół podstawowych, 4 gimnazja oraz Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza im. J. Korczaka. Poza konkursem swoje prace zaprezentował także Zespół Szkół Publicznych w Luszuwicach. Komisja konkursowa oceniła zabawki, które stworzone były w sposób wyjątkowo pomysłowy, estetyczny i świadczący o właściwym podejściu do tematu recyklingu odpadów.

Nagrody i upominki dla młodych ekologów ufundowali: Urząd Miasta Tarnowa, Spółdzielnia Pracy ARGO-FILM oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie.

# Sukces tarnowskich licealistów w XXIX Olimpiadzie Wiedzy Ekologicznej

**N**a początku czerwca w Supraślu odbył się finał centralny XXIX Olimpiady Wiedzy Ekologicznej. W finale krajowym wzięło udział 112 uczniów szkół średnich – po 7 najlepszych z każdego województwa, wyłonionych spośród 29 tysięcy uczniów biorących udział w olimpiadzie w całej Polsce.

Największym sukcesem wśród reprezentantów Małopolski może poszczycić się **Aleksandra Kowalczyk** – uczennica I klasy III LO im. Adama Mickiewicza w Tarnowie, która została jednym z dziesięciu laureatów olimpiady, zajmując jak na uczennicę I klasy, bardzo wysokie III miejsce w finale centralnym. Jako laureatka uzyskała zwolnienie z egzaminów wstępnych na 62 uczelnie w kraju na kierunkach przyrodniczych.

Na 1900 szkół średnich biorących udział w zmaganiach 2 szkoły z Województwa Małopolskiego: **III LO im. Adama Mickiewicza w Tarnowie** i **IV LO im. Jana Pawła II w Tarnowie** zajęły bardzo wysokie II i III miejsce w Polsce w rankingu ogólnopolskim, dzięki temu osiągnięciu do obu szkół trafią wspaniałe nagrody w postaci tablic multimedialnych i zestawów mikroskopowych.

Opiekunami merytorycznymi uczniów byli: **Ewa Matuła** (III LO) oraz **Krzysztof Mucha** (IV LO).



Tarnowscy finaliści etapu centralnego:  
**Aleksandra Kowalczyk - III LO im. Adama Mickiewicza w Tarnowie – Laureatka III miejsca**  
**Alina Kumorek - IV LO im. Jana Pawła II w Tarnowie**  
**Patryk Baniak - IV LO im. Jana Pawła II w Tarnowie**  
**Mateusz Galus – III LO im. Adama Mickiewicza w Tarnowie**

Gościem specjalnym zaproszonym przez Komitet Główny Olimpiady do Jury

etapu centralnego był dwukrotny finalista XI i XIII etapu centralnego Olimpiady Wiedzy Ekologicznej – **Tomasz Pietrusiak**, z-ca dyrektora Departamentu Środowiska Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

Gratulujemy uczestnikom i ich opiekunom osiągniętych sukcesów i serdecznie dziękujemy za tak wspaniałe reprezentowanie naszego miasta w centralnym finale XXIX Olimpiady Wiedzy Ekologicznej.



Przypominamy, że mija termin zgłoszeń do konkursu na najpiękniejsze ogrody i balkony w naszym mieście „Zielony Tarnów”. Wszystkich mogących pochwalić się osiągnięciami w pięknym urządzeniu zielenią ogrodów, balkonów, zieleńców zachęcamy do udziału w konkursie. Formularz zgłoszeniowy dostępny jest w Wydziale Ochrony Środowiska UMT przy ul. Nowej 4 lub na stronie <http://www.tarnow.pl/index.php/pol/Miasto/Aktualnosci-tarnowskie/Zielony-Tarnow-2014-po-raz-pietnasty>

# Zdebarzenia

TARNÓW 2014

4 / LIPCA / 19.00  
PIĄTEK / RYNEK

• SHATA QS.  
• AFROMENTAL. •

5 / LIPCA / 19.00  
SOBOTA / RYNEK

• KRZYSZTOF ZALEWSKI. •  
• TSA. •

6 / LIPCA / 19.00  
NIEDZIELA / RYNEK

• VOX. •  
• SKĄPIEC-SPEKTAKL. •